

Fakulta rybářství
a ochrany vod
Faculty of Fisheries
and Protection
of Waters

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice
Czech Republic

Rybožravé predátory v ČR a náhrada vznikajúcich škôd v rybárstve

Ing. Ján Regenda, Ph.D.

Ivanka pri Dunaji, 28.–29. 6. 2022

„VEDA pre PRAX – spolupráca nás spája“

www.frov.jcu.cz

Obsah příspěvku

- *Právní status vydry riečnej a kormorána veľkého v ČR*
- *Vydra a kormorán – koľko ich v ČR vlastne je?*
- *Náhrady škôd za vybrané osobitne chránené druhy*
- *Aké škody vydry a kormorány v ČR páchajú ?*
- *Metodika určovania výšky škody vydrou a kormoránom*
- *Záver*

Právny status vydry riečnej

- **Zákon č. 114/1992 Sb.** o ochrane prírody a krajiny, definuje okrem všeobecnej ochrany prírody i druhovú ochranu a vymedzí pojem „**zvláště chráněný živočich**“
- Podľa **vyhlášky č. 395/1992 Sb.** k zákonu č. 114/1992 Sb. o ochrane prírody a krajiny je vydra riečna **zaradená do kategórie „silne ohrozený“ druh**, (§ 48 delí druhy na: kriticky ohrozený, silne ohrozený a ohrozený)

Právny status vydry riečnej

- V rámci EU je zaradená do prílohy II a IV smernice č. 92/43/EEC o ochrane prírodných stanovišť, voľne žijúcich živočíchov a rastúcich rastlín (NATURA 2000) – „**Naturový druh**“ v ČR 26 lokalít!
- V ČR je vydra riečna (*Lutra lutra*) vedená na „červenom zozname“ ako **zraniteľný druh**,

Právny status vydry riečnej

- Dohovor o medzinárodnom obchode ohrozenými druhmi voľne žijúcich druhov živočíchov a plano rastúcich rastlín (CITES; Washingtonská konvencia), zaradená v prílohe č. 1
- IUCN Red List: zaradená medzi „druhy takmer ohrozené“ (Near threatened – NT), populačný trend: klesajúci ?
- Dohovor o ochrane európskych plano rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných stanovišť („Bernský dohovor“), zaradená v prílohe č. 2

Právny status kormorána veľkého

- **Zákon č. 114/1992 Sb.** o ochrane prírody a krajiny, chráni kormorána veľkého v rámci všeobecnej ochrany podľa §5a „Ochrana voľne žijúcich vtákov“.
- **Zákon č. 114/1992 Sb.** o ochrane prírody a krajiny, umožňuje výnimku z ochrany podľa §5b „Podmienky pre odchylný postup pri ochrane vtákov“.
- Kormorán veľký je v EÚ chránený ako tzv. voľne žijúci vták podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES o ochrane voľne žijúcich vtákov, (čl. 5).

Právny status kormorána veľkého

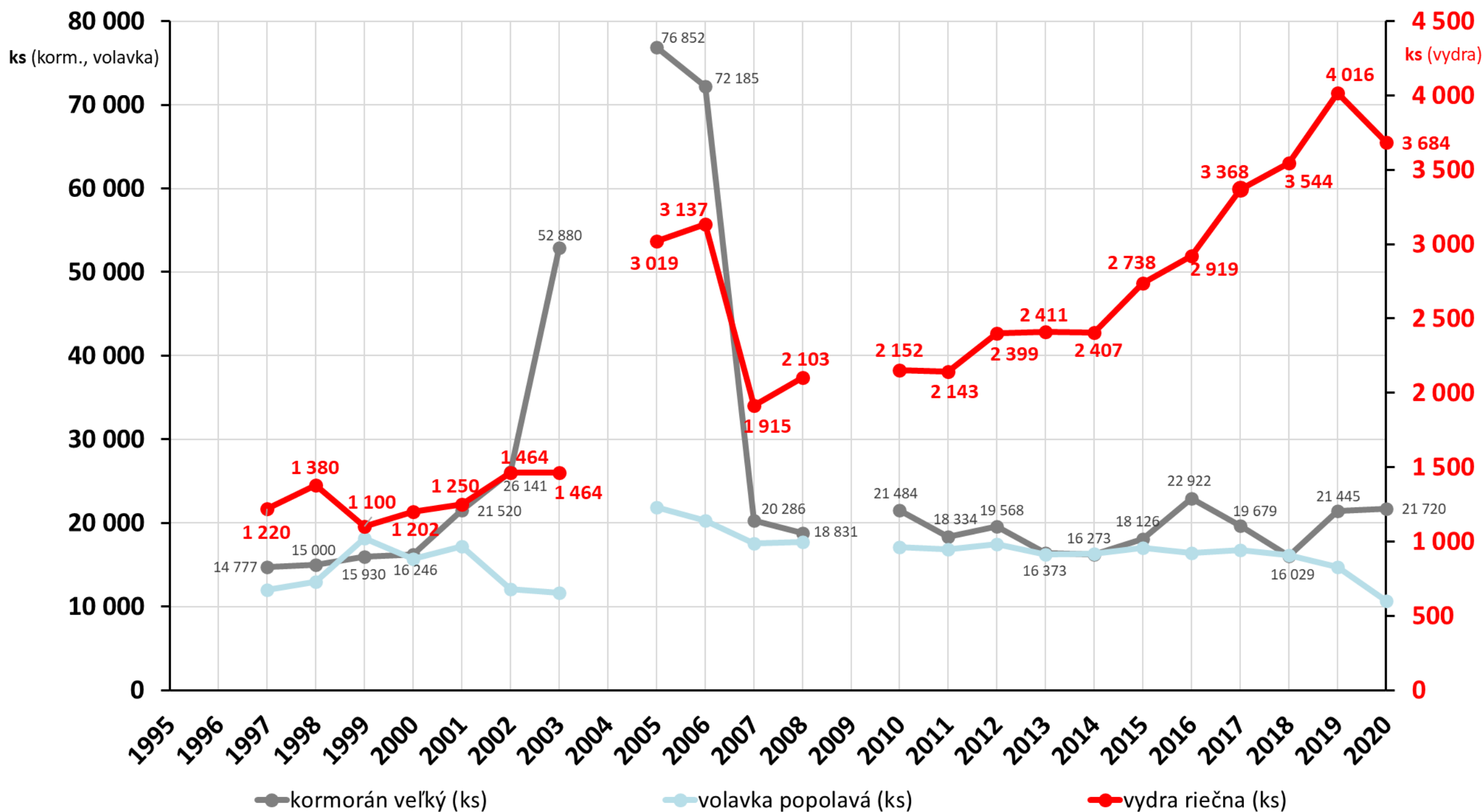
- **Zákon č. 449/2001 Sb.** o poľovníctve, kormorán veľký nie je lovnou zverou, preto sa musí na obci s rozšírenou pôsobnosťou – odboru poľovníctva vybaviť žiadosť o výnimku podľa § 39 poľovníckeho zákona.
- **Nariadenie Vlády ČR č. 30/2014 Sb.** o stanovení závazných pravidel poskytování finančných příspěvků na hospodárení v lesoch a na vybrané poľovnícke činnosti –§ 41a Finančný príspevok na znižovanie početných stavov kormorána veľkého – 500 Kč/zobák

Koľko je vydier a kormoránov v ČR?

Fakulta rybářství
a ochrany vod
Faculty of Fisheries
and Protection
of Waters

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice
Czech Republic

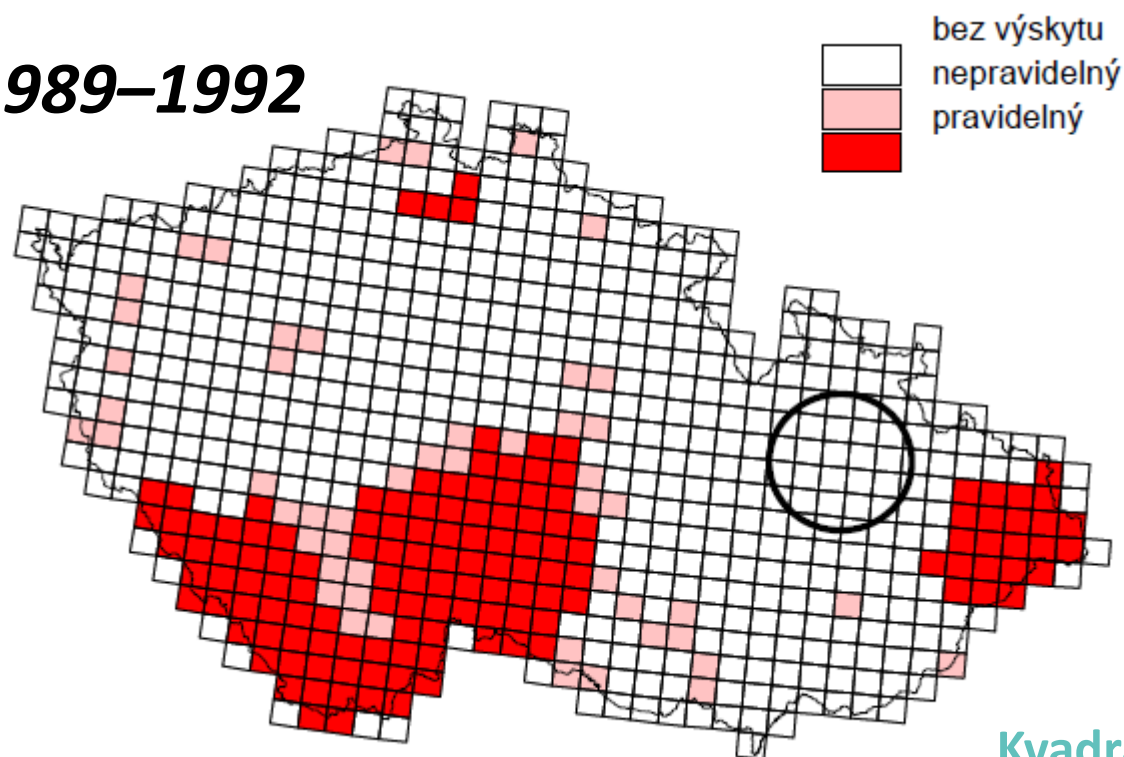
www.frov.jcu.cz

Rybožravé predátory v ČR a náhrada vznikajících škod v rybářství

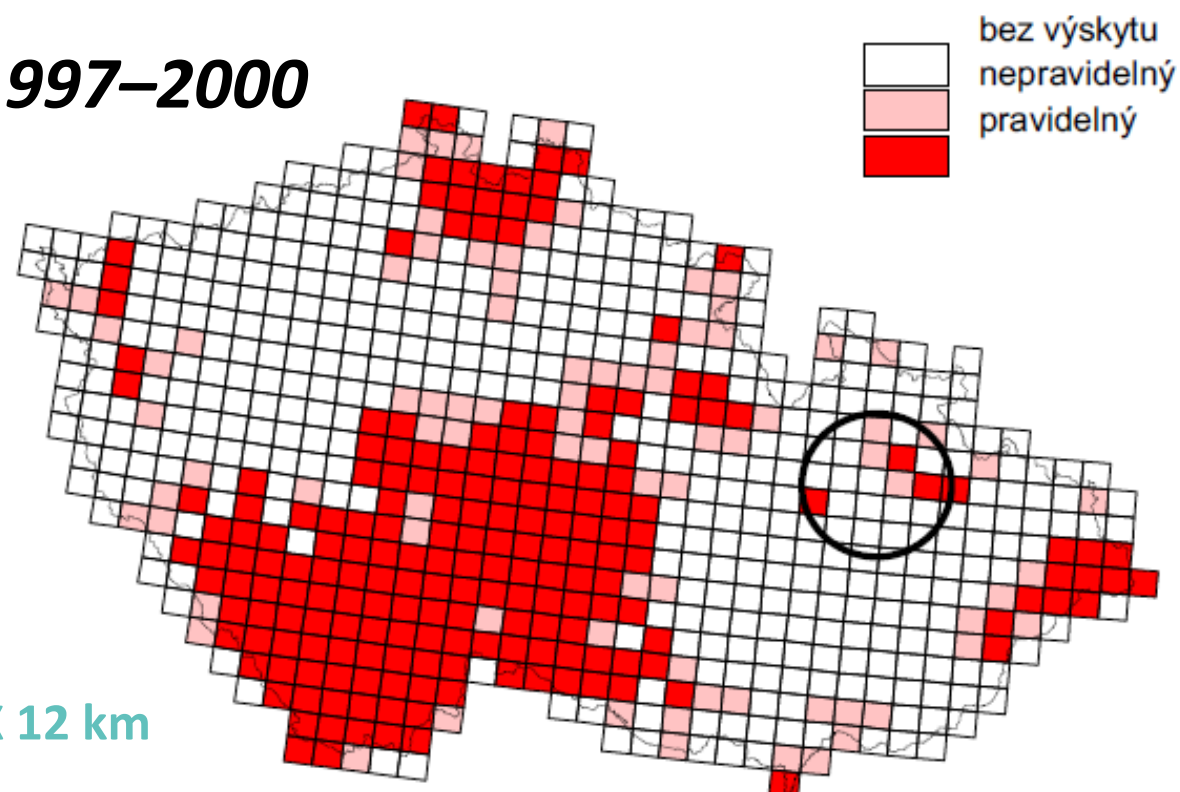
Ing. Ján Regenda, Ph.D., Ivanka pri Dunaji, 28.–29. 6. 2022

Koľko je vydier v ČR?

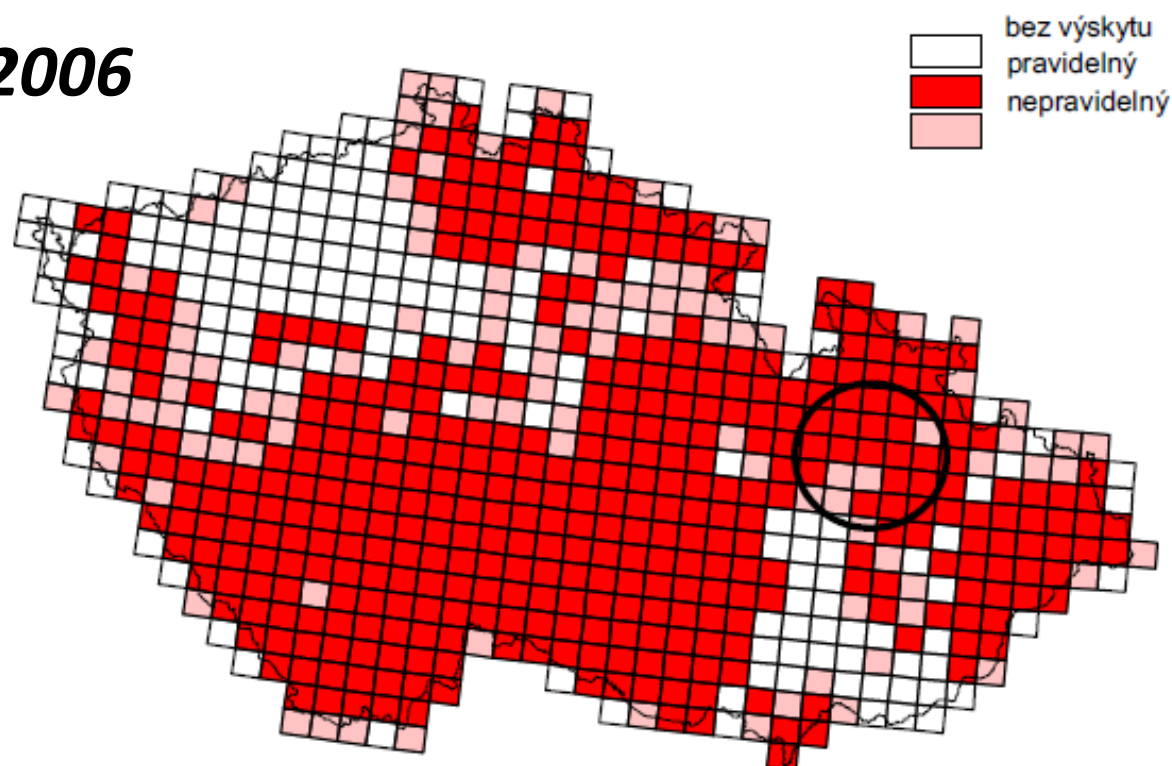
1989–1992

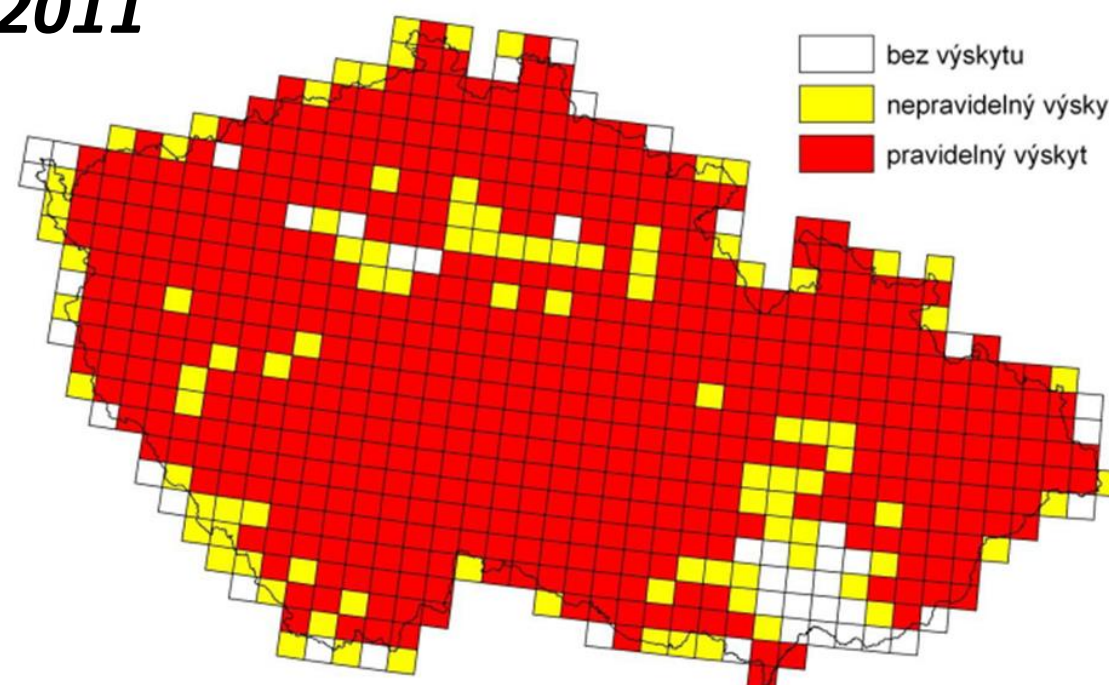
1997–2000

2006

2011

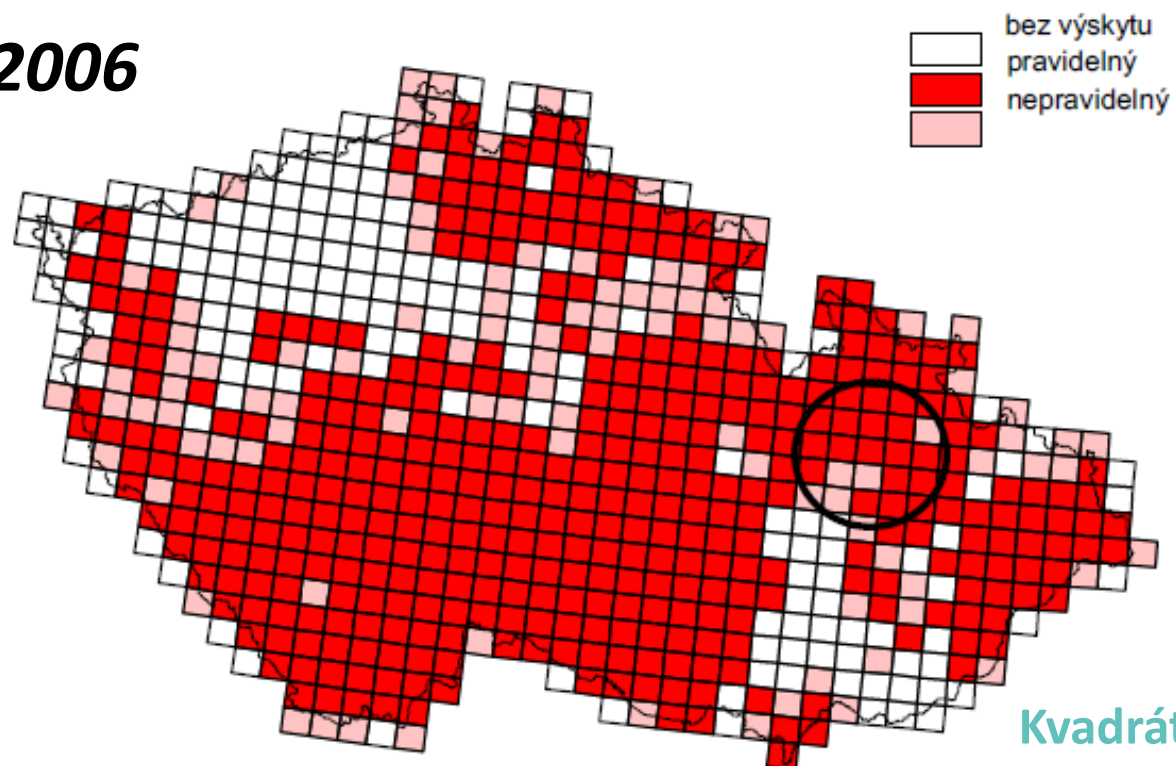
Kvadrát 11,2 X 12 km

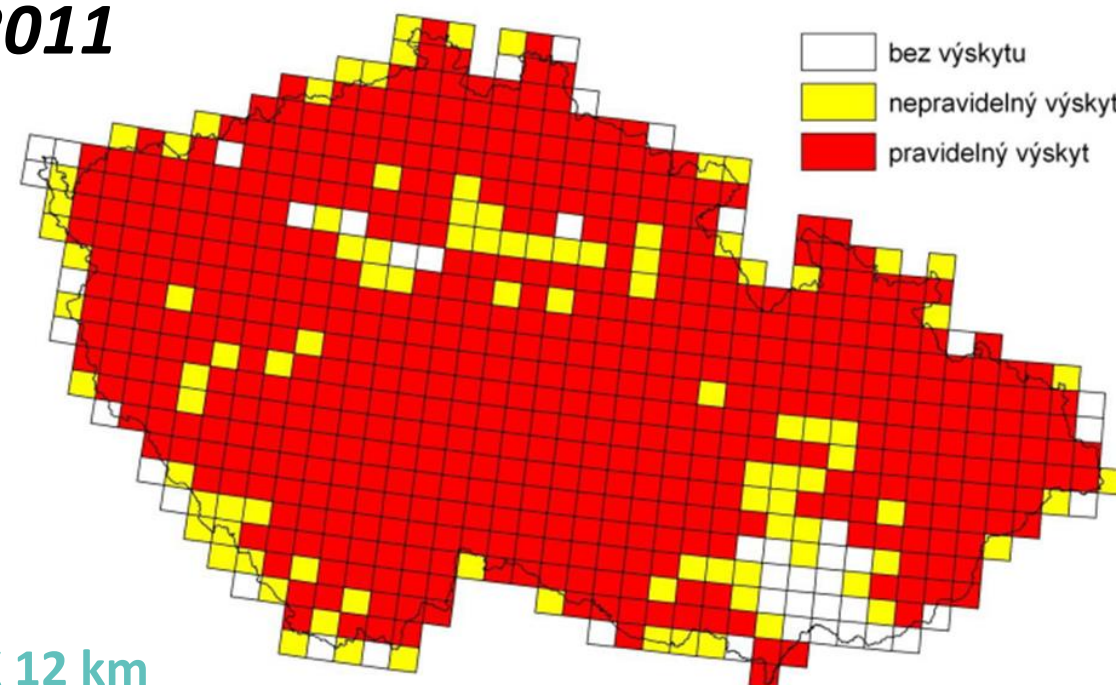

Kol'ko je vydier v ČR?

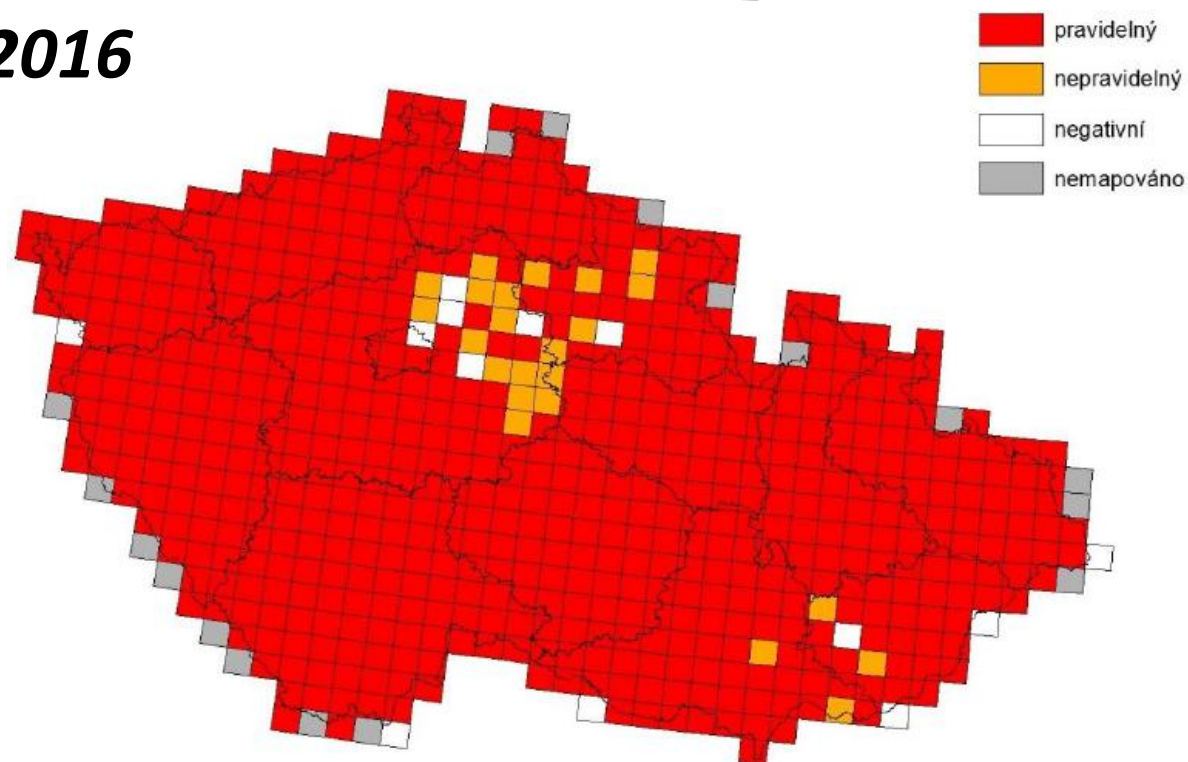
2006

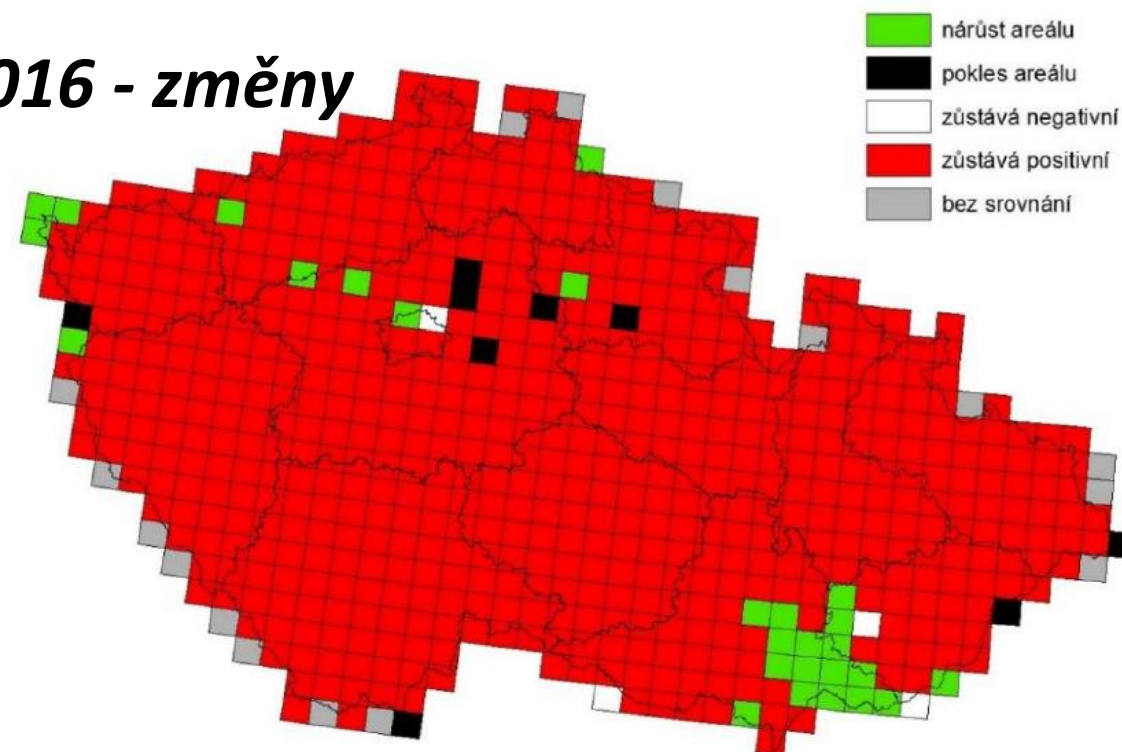
2011

2016

2016 - změny

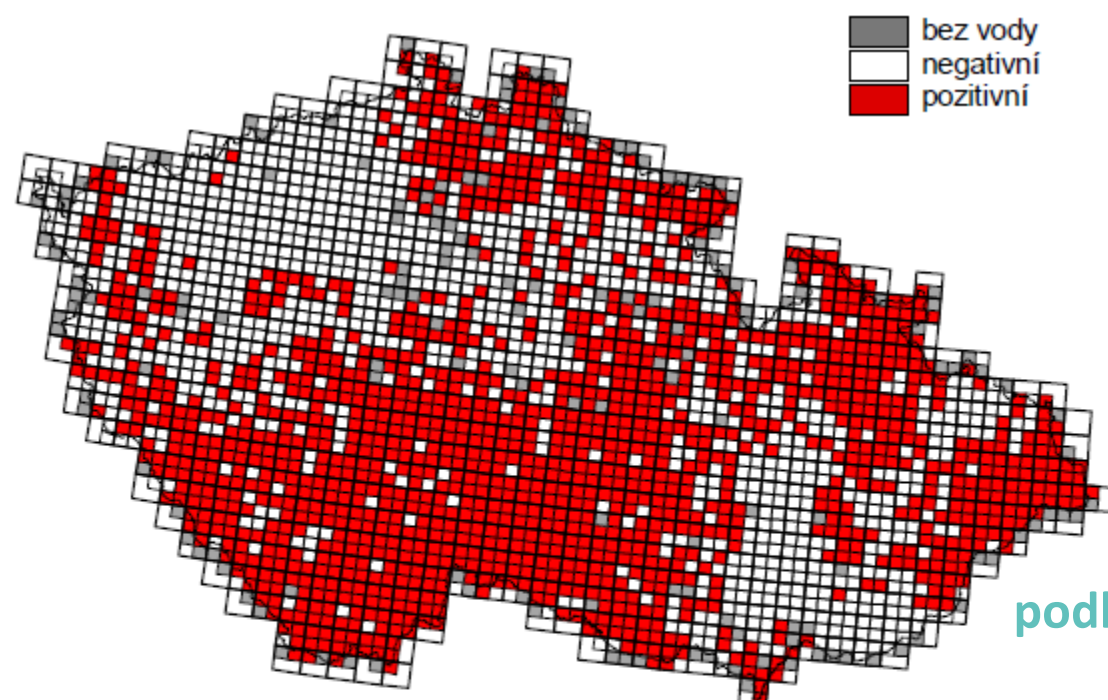

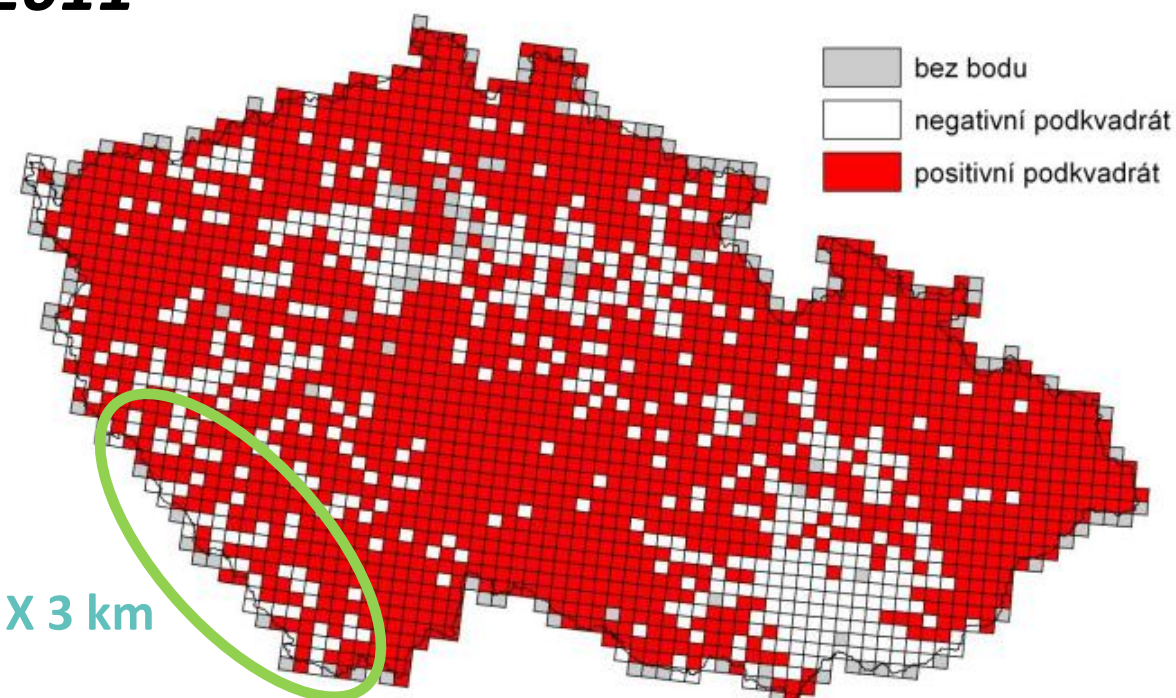

Koľko je vydier v ČR?

2006

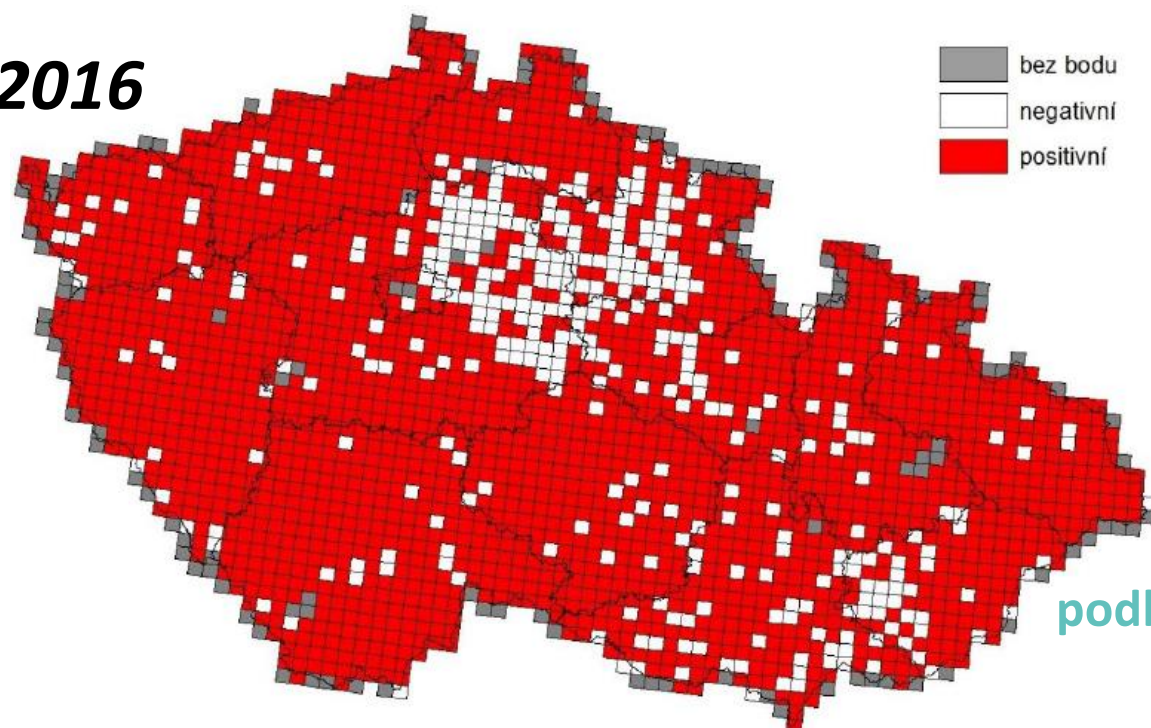

2011

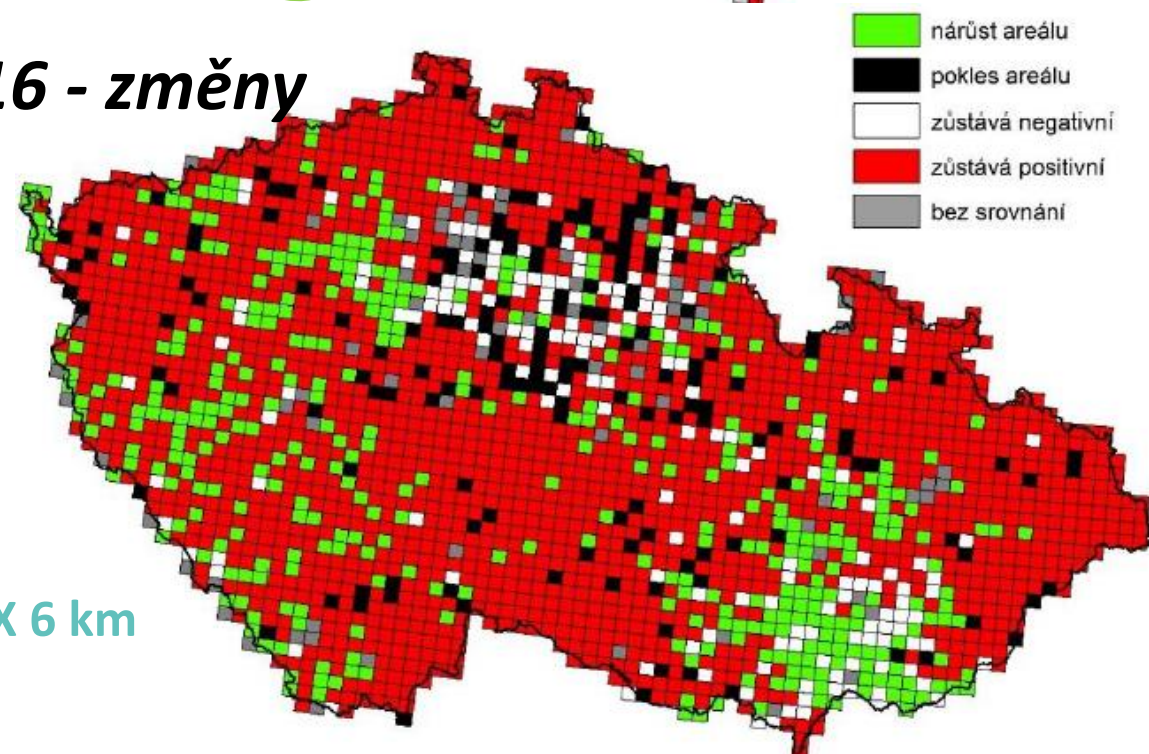
podkvadrát 2,8 X 3 km

2016

podkvadrát 5,6 X 6 km

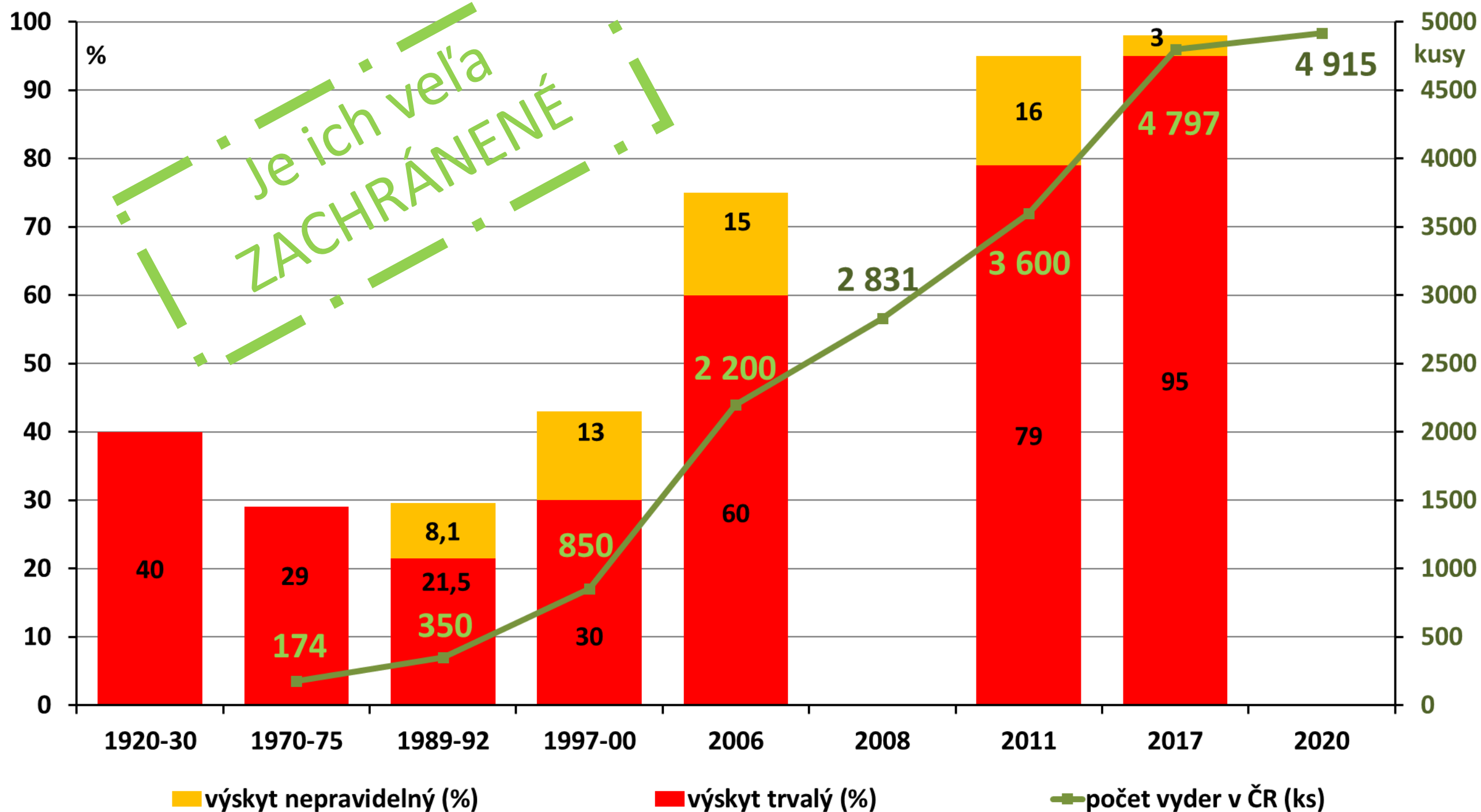
2016 - změny

Koľko je vydier v ČR?

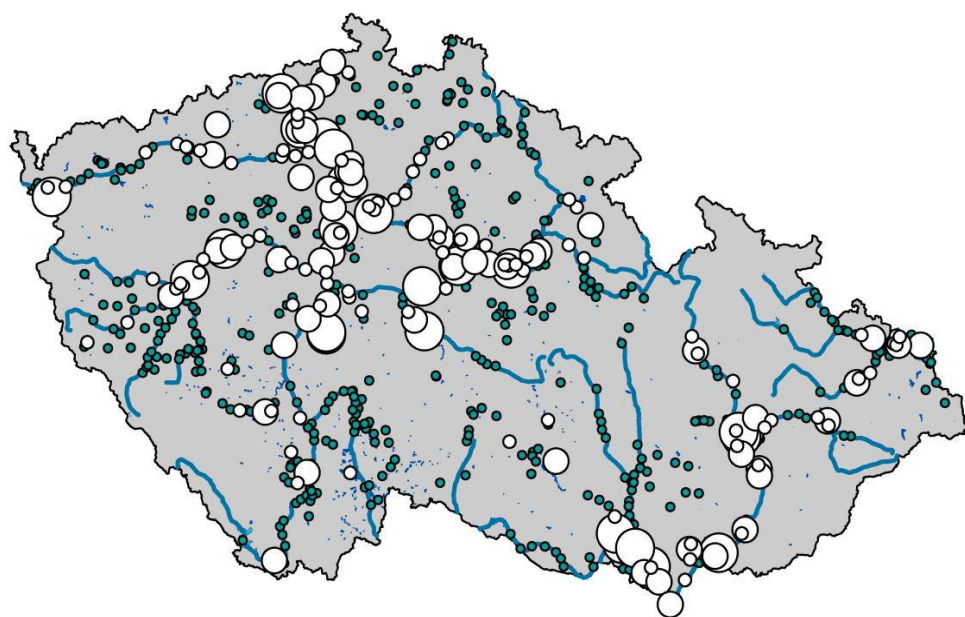

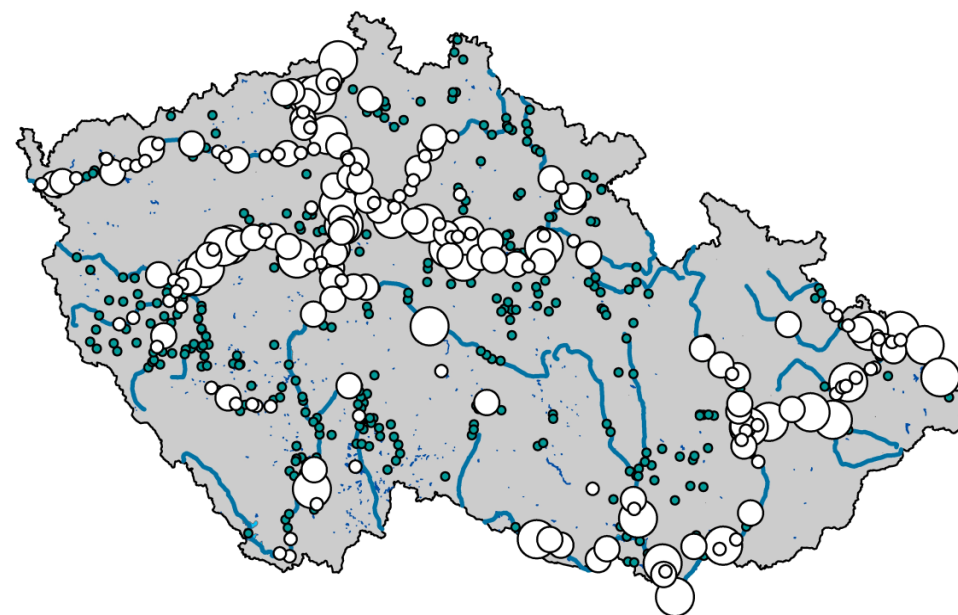

Koľko je kormoránov v ČR?

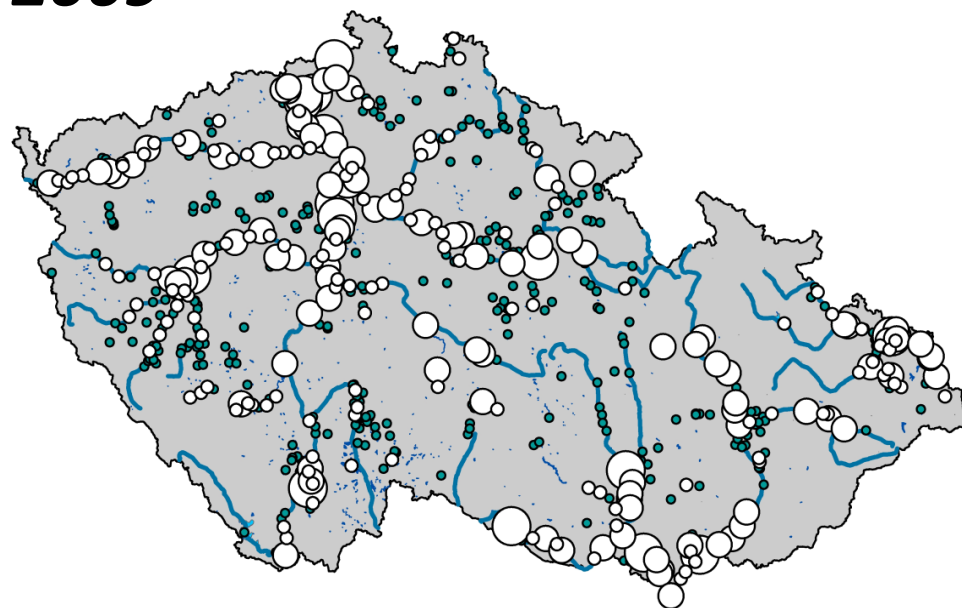
2007

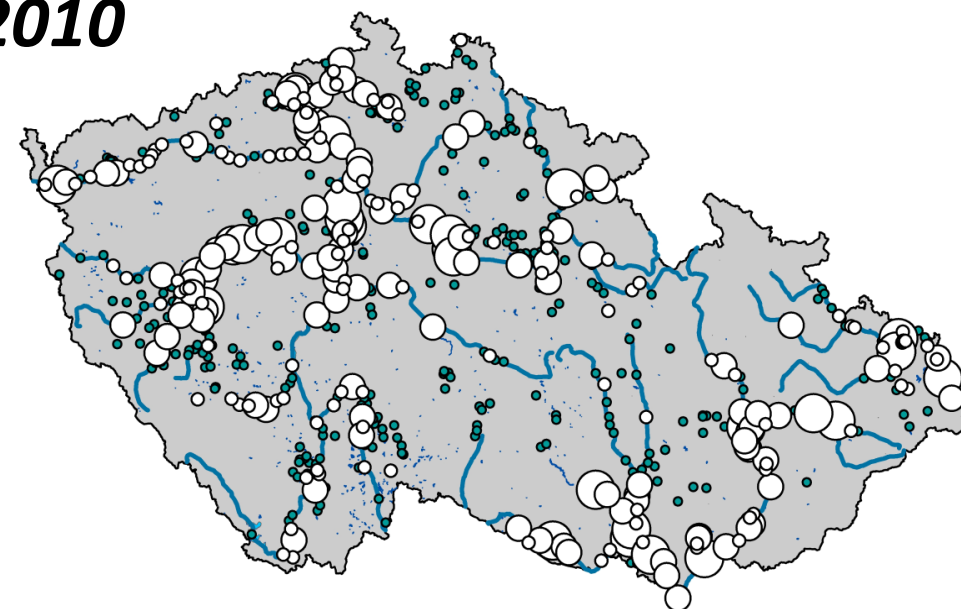
2008

2009

2010

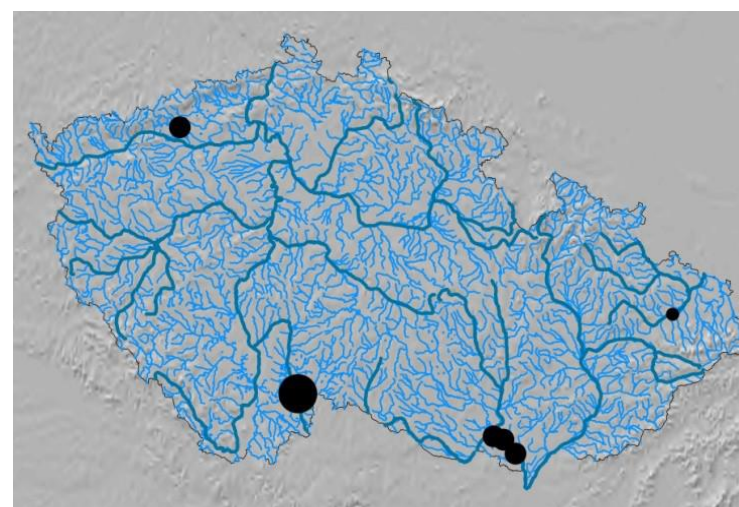
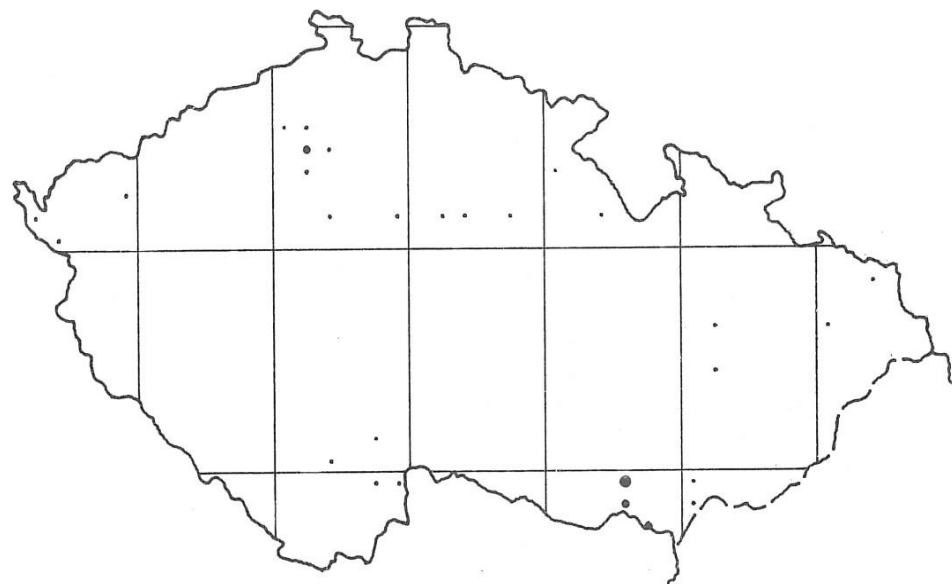

Koľko je kormoránov v ČR?

1982–85

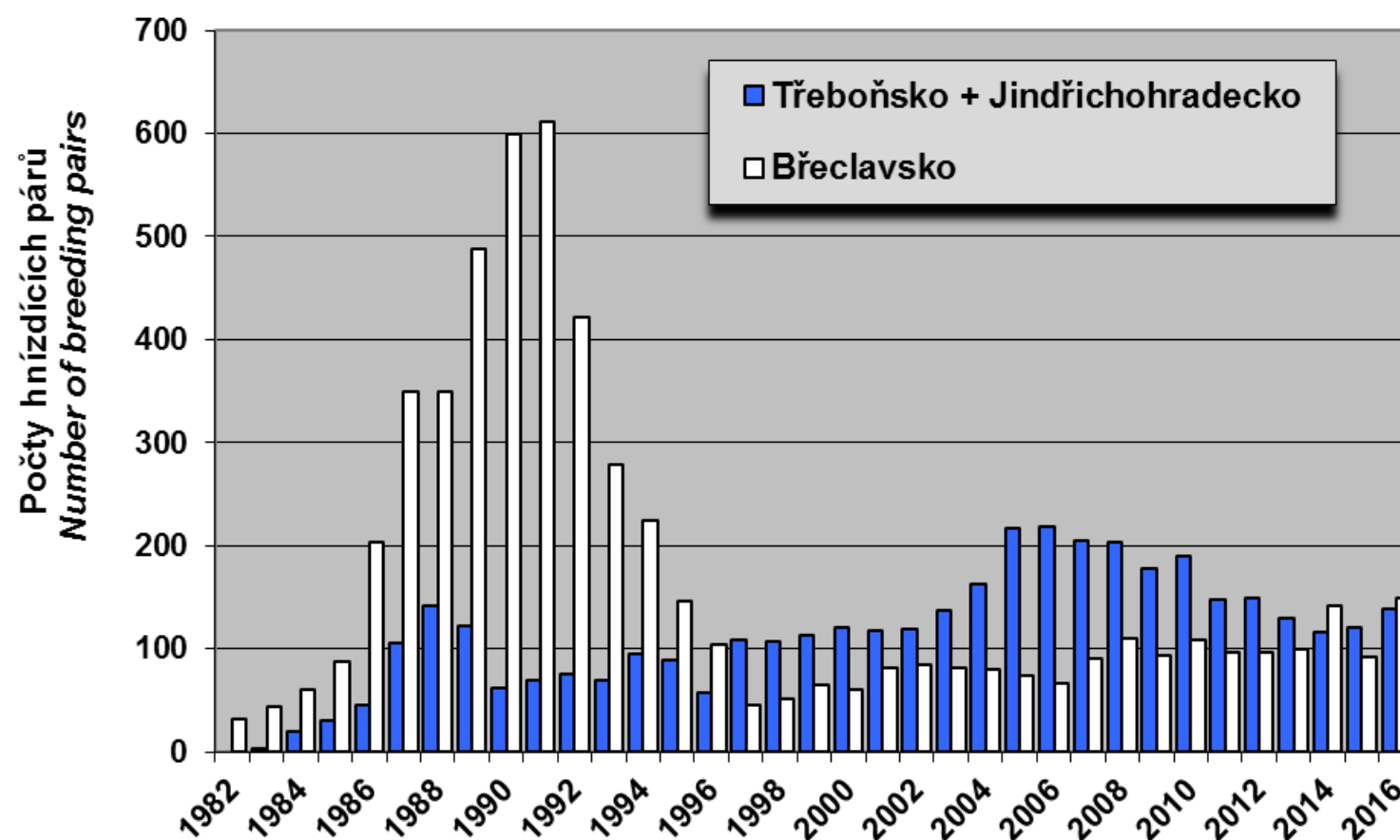
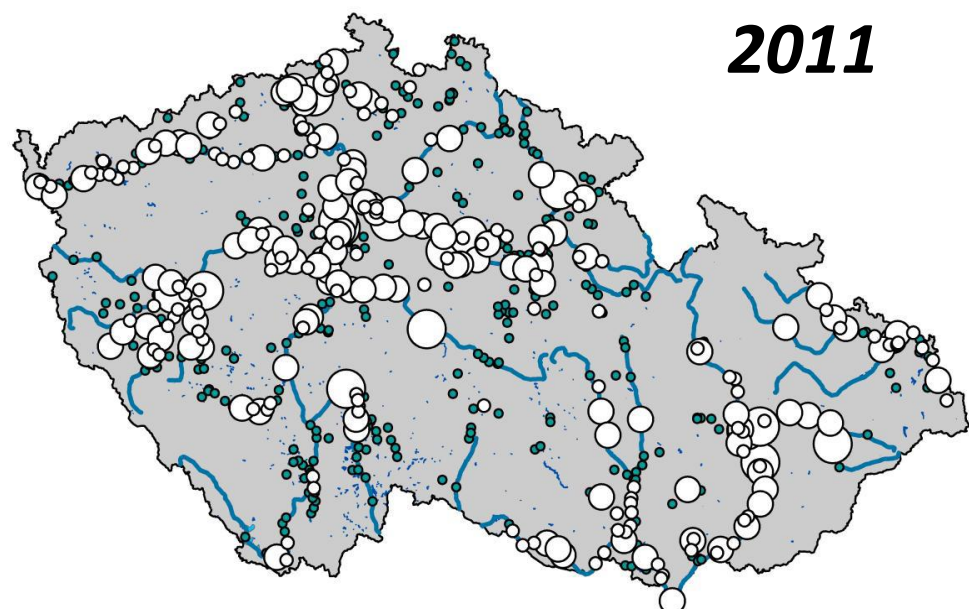

hnízdne kolónie, 2016

ČR cca 6 lokalít

300 až 350 párov

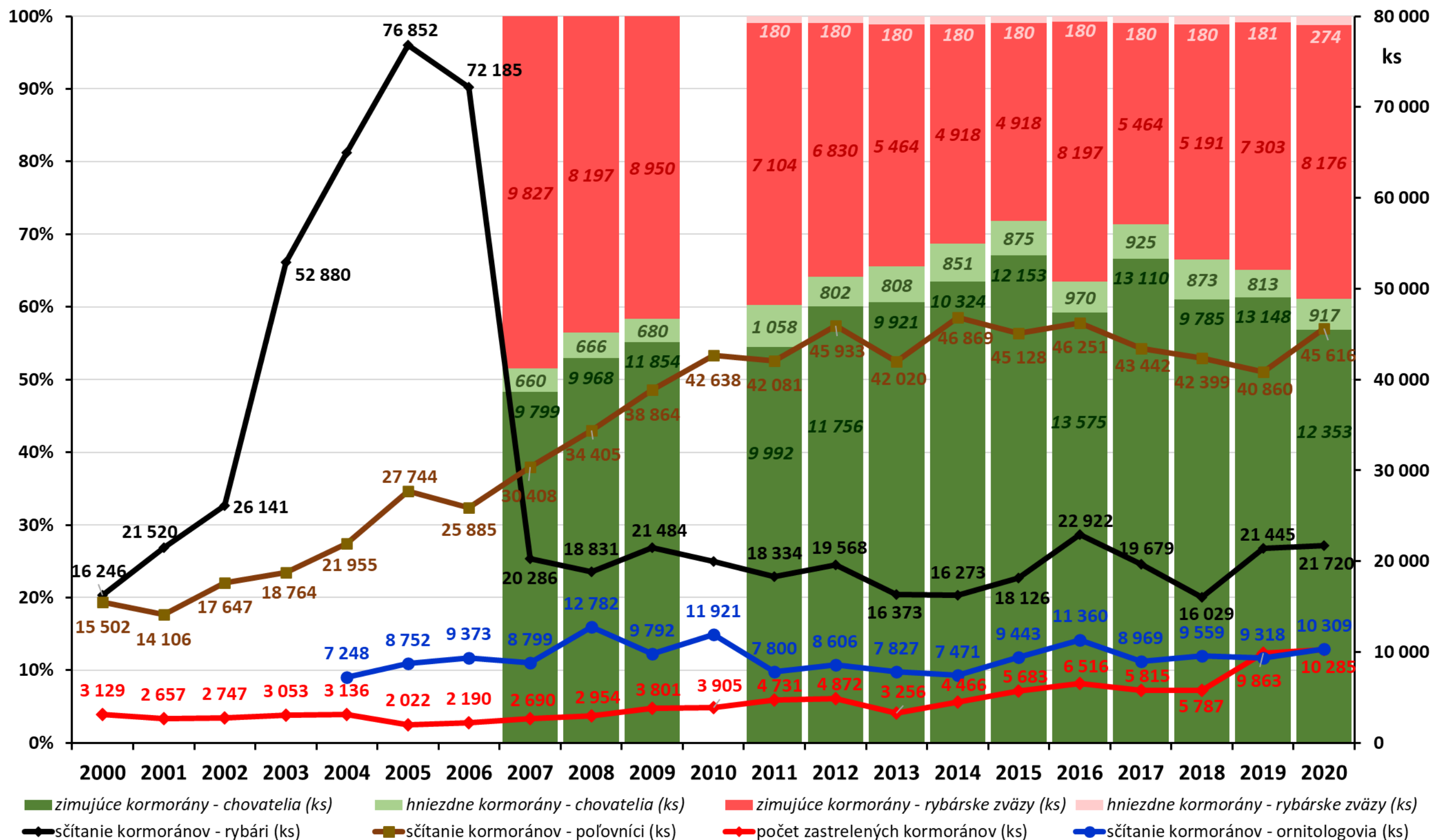
2011

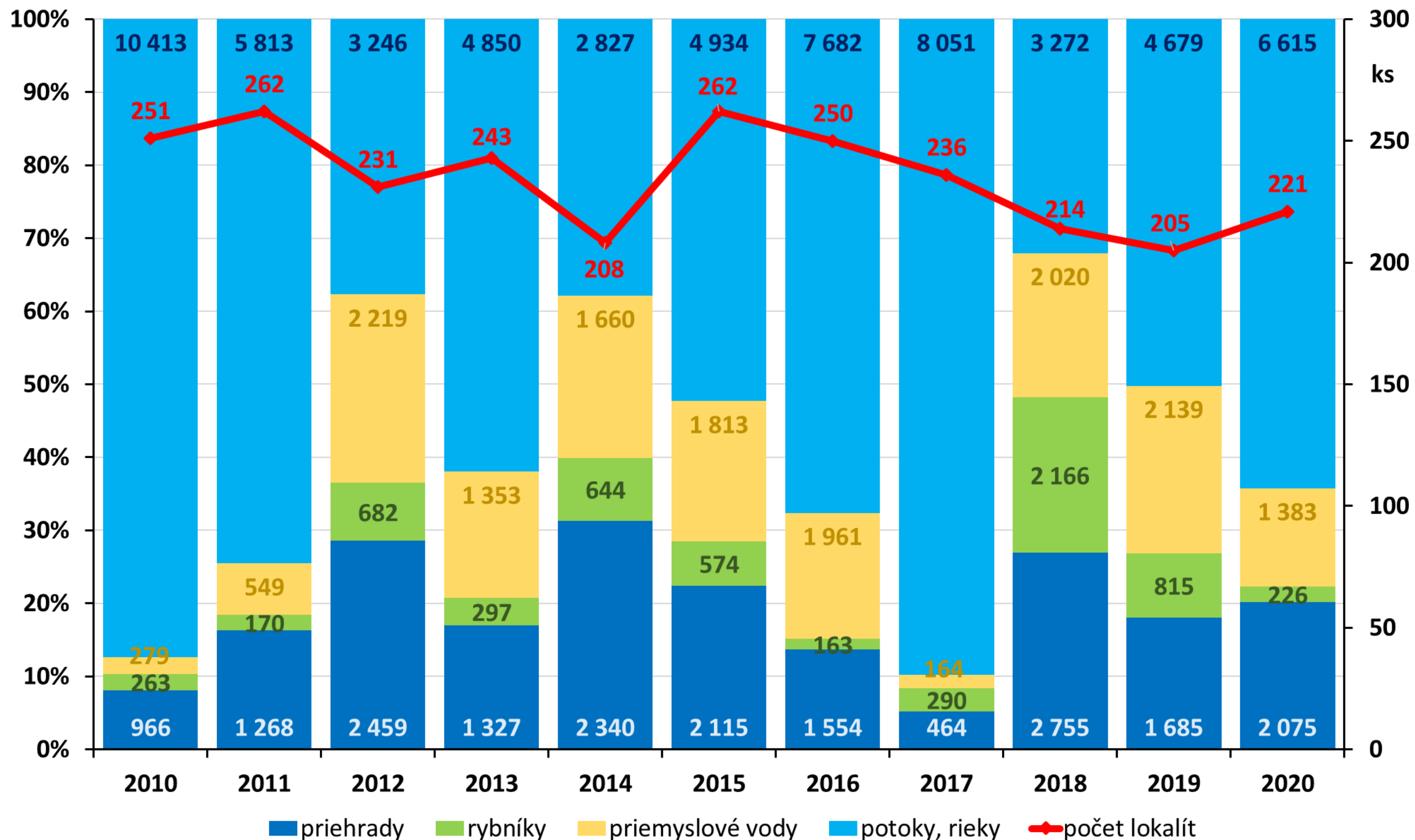
Koľko ich je a kde sú kormorány v ČR?

Koľko ich je a kde sú kormorány v ČR?

Náhrady škôd za vybrané osobitne chránené druhy

- **Zákon č. 115/2000 Sb.** o poskytovaní náhrad škôd zapôsobených vybranými osobitne chránenými živočíchmi, § 3, písm. b) vydra riečna (*Lutra lutra*, L.),
- **Vyhláška č. 126/2021 Sb.** z 11. marca 2021 o spôsobe výpočtu výšky škôd zapôsobených vybranými osobitne chránenými živočíchmi, § 3 Způsob výpočtu výšky škody zapôsobenej na rybách + Príloha č. 2; **účinnosť od 1. apríla 2021**

Náhrady škôd za vybrané osobitne chránené druhy

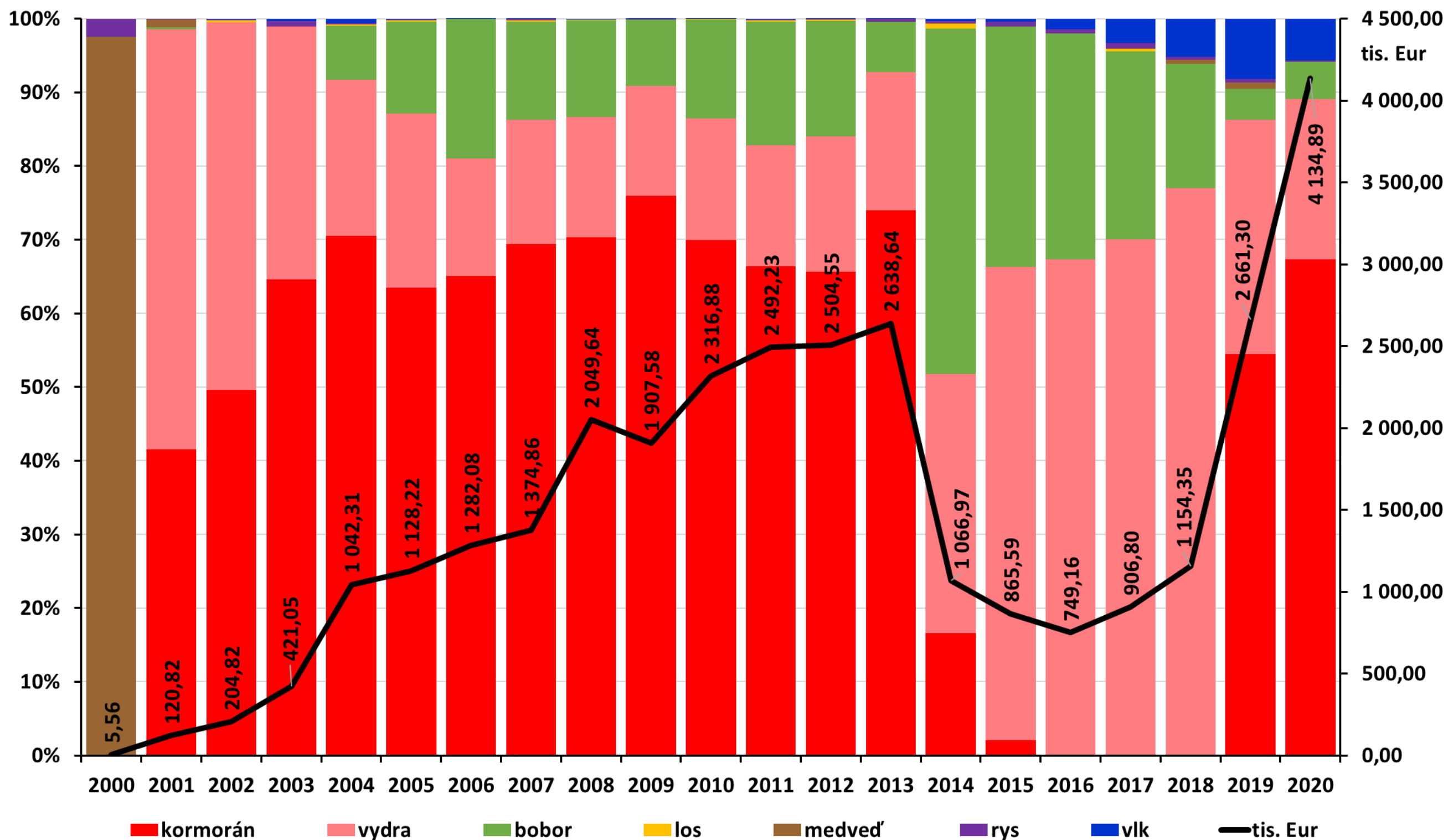
- **Zákon č. 115/2000 Sb.** o poskytovaní náhrad škôd zapôsobených vybranými osobitne chránenými živočíchmi, § 2, písm. b) ....alebo škoda zapôsobená kormoránom veľkým v rokoch 2021, 2022 a 2023...
- **Vyhlášky č. 393/2012 Sb.**, ktorou sa mení vyhláška č. 395/1992 Sb., došlo k zrušeniu slov „kormorán veľký – *Phalacrocorax carbo*“ v prílohe č. III vyhlášky, vďaka čomu bol vyškrtnutý kormorán veľký z kategórie „ohrozený“ v zoznamu „zvláště chráněných živočichů“. S účinností od 1. apríla 2013 tak prestal byť osobitne chráneným živočíchom podľa 114/92 Sb.

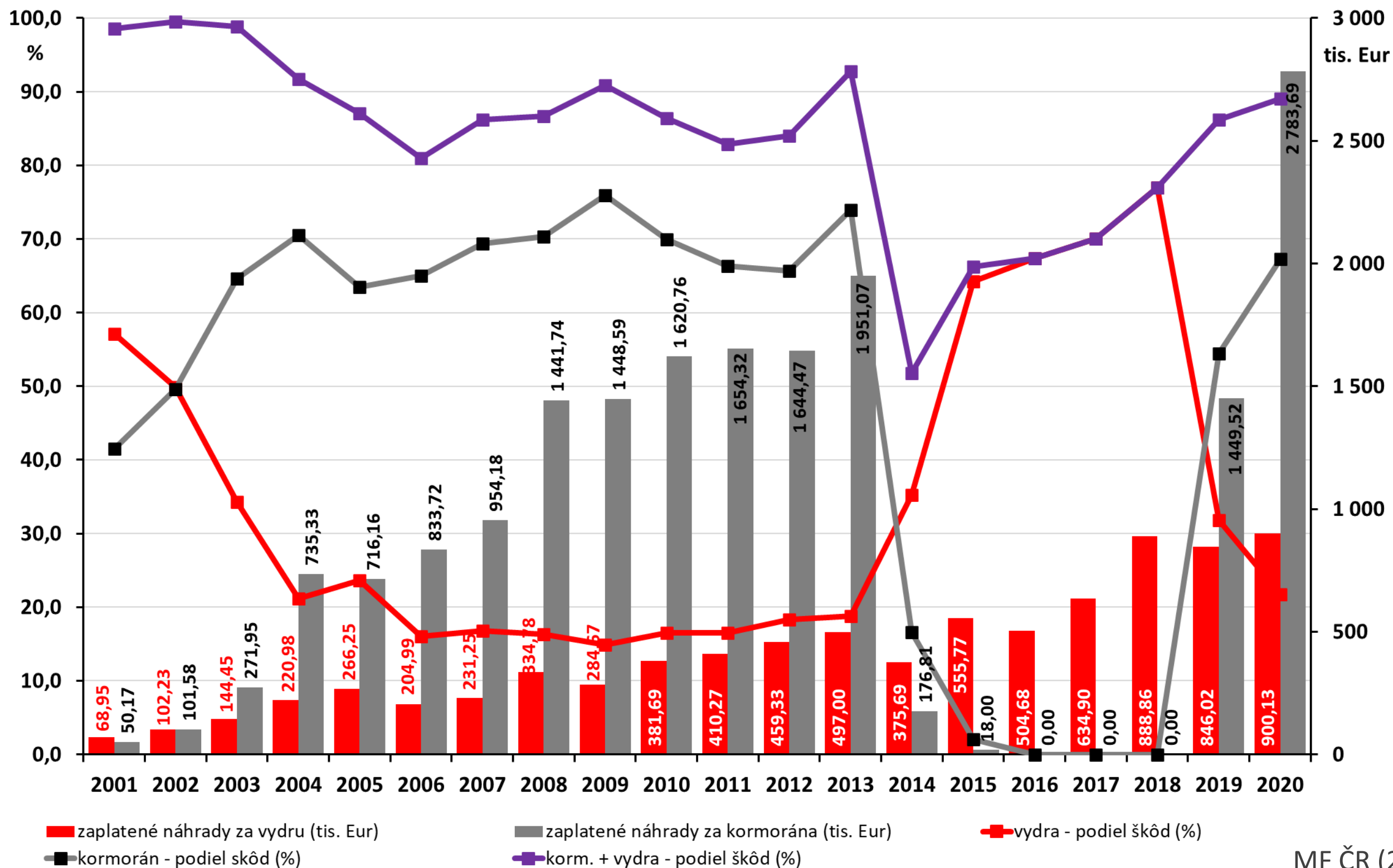
Náhrady škod za vybrané osobitné chránené druhy

Náhrady škôd za vybrané osobitné chránené druhy

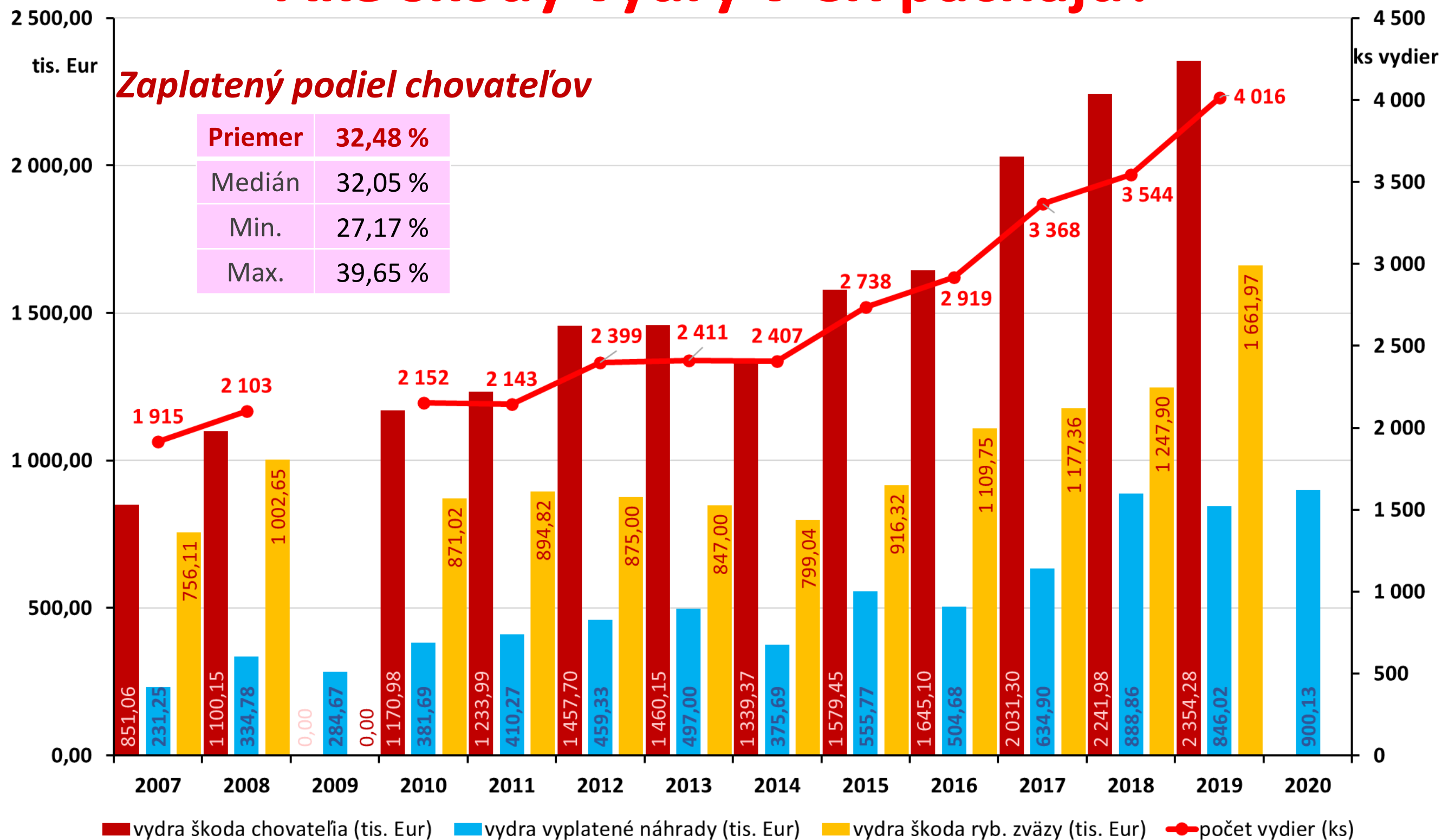

Aké škody vydry v ČR páchajú?

Zaplatený podiel chovateľov

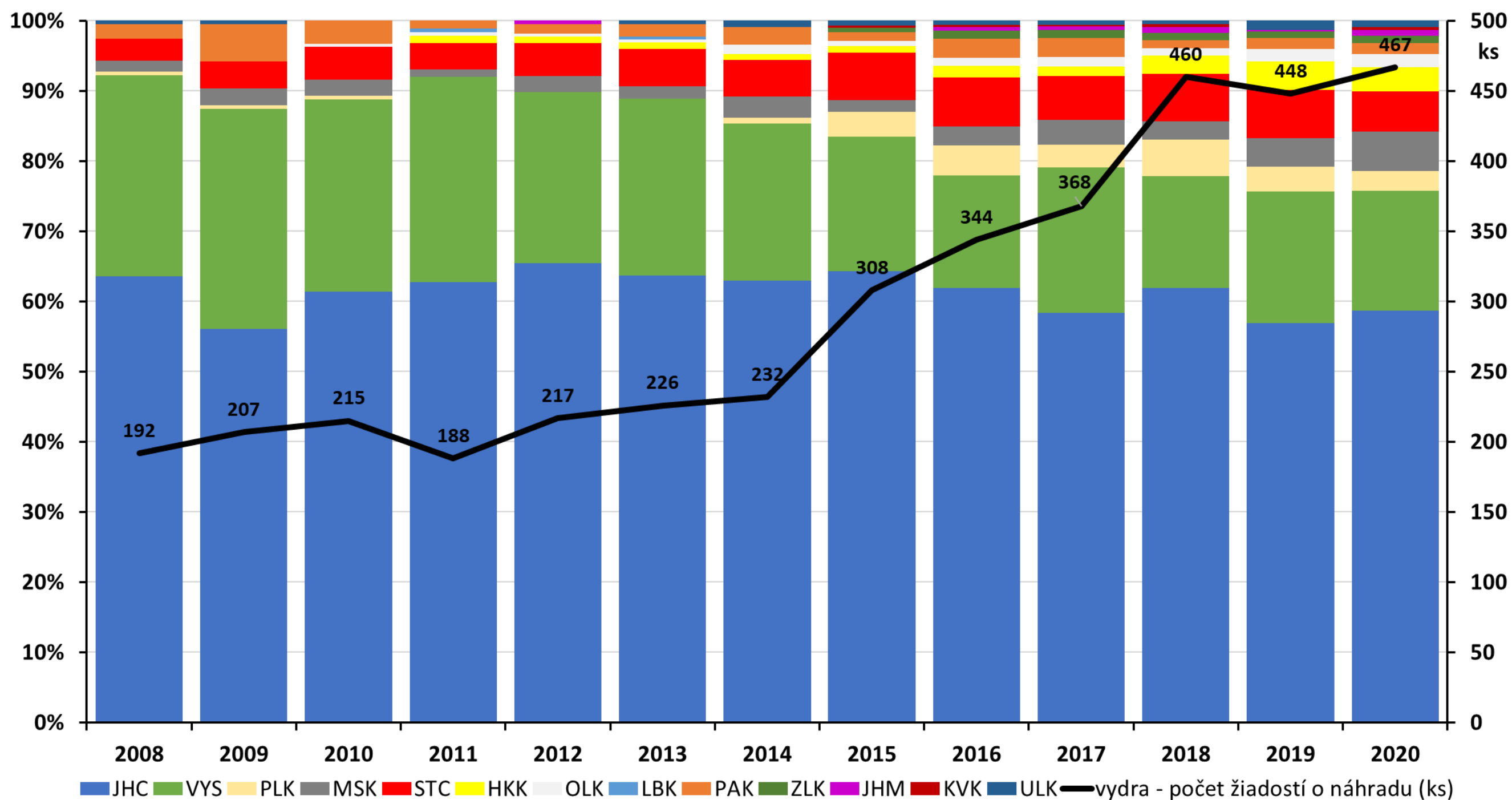
Priemer	32,48 %
Medián	32,05 %
Min.	27,17 %
Max.	39,65 %

Vydra – počet žádostí o náhradu škody v ČR

Fakulta rybářství
a ochrany vod
Faculty of Fisheries
and Protection
of Waters

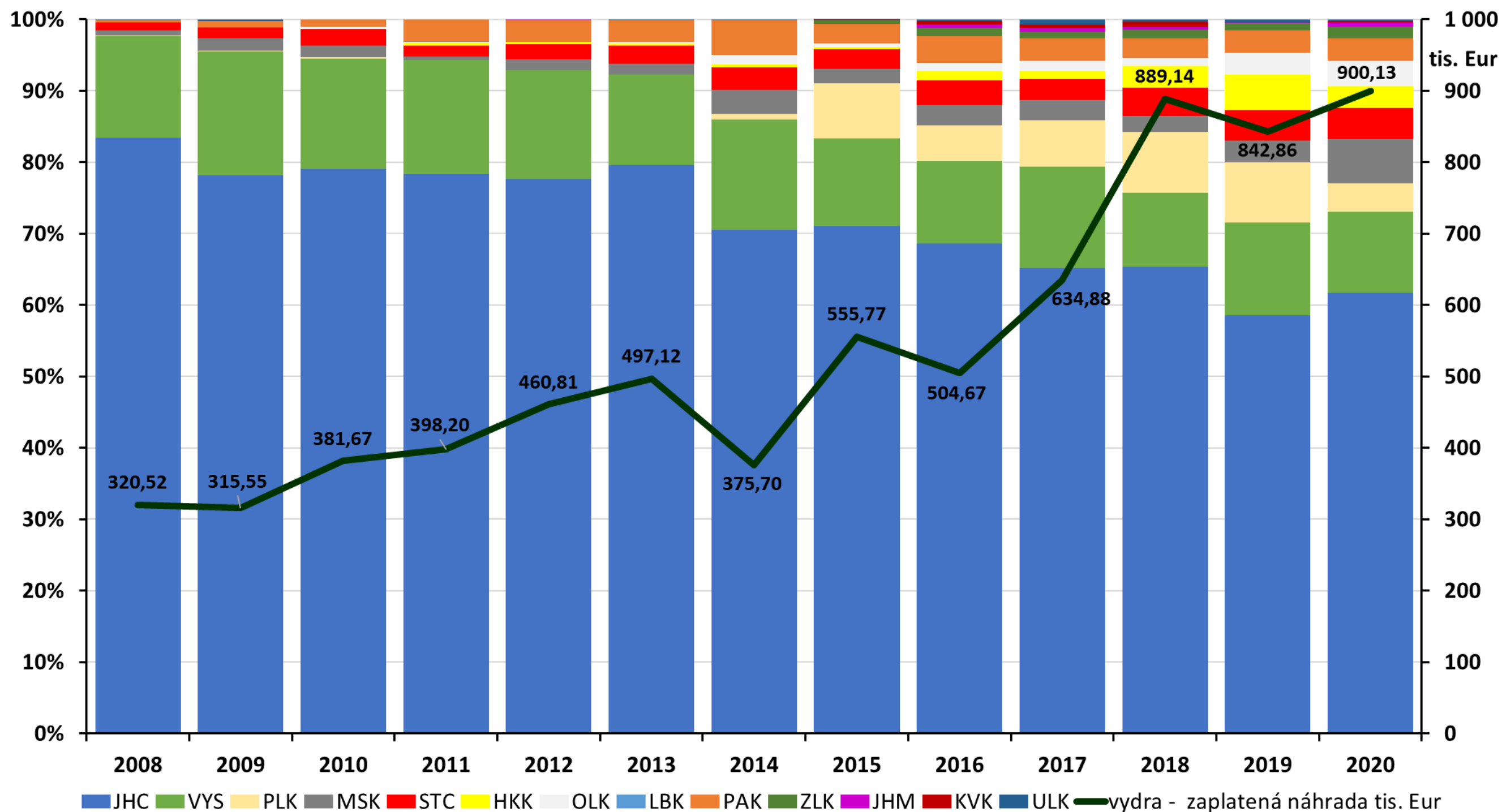
Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice
Czech Republic

www.frov.jcu.cz

Rybožravé predátory v ČR a náhrada vznikajících škod v rybářství

Ing. Ján Regenda, Ph.D., Ivanka pri Dunaji, 28.–29. 6. 2022

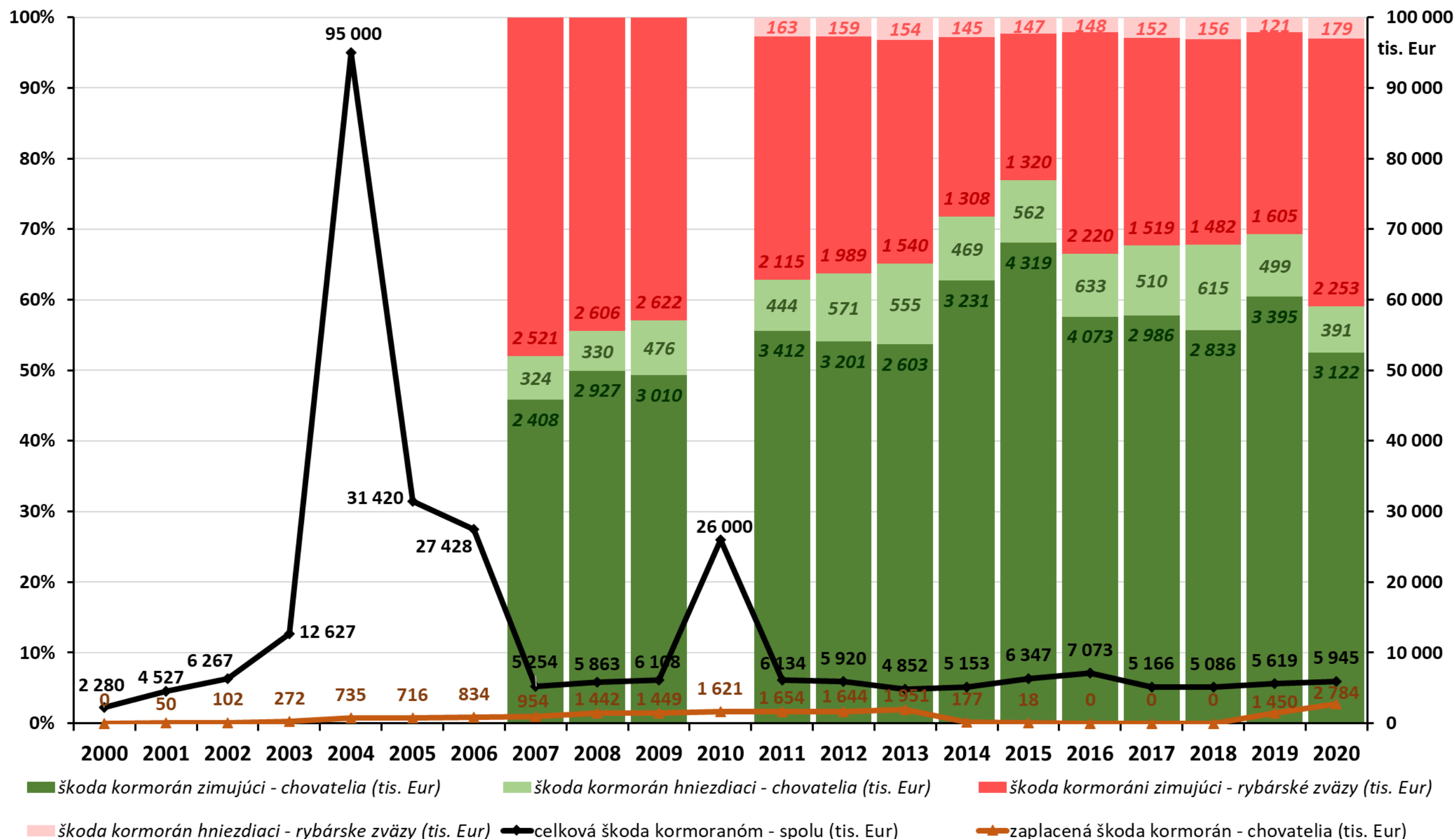
Vydra – zaplacená náhrada škody v ČR

Aké škody kormorány v ČR páchají?

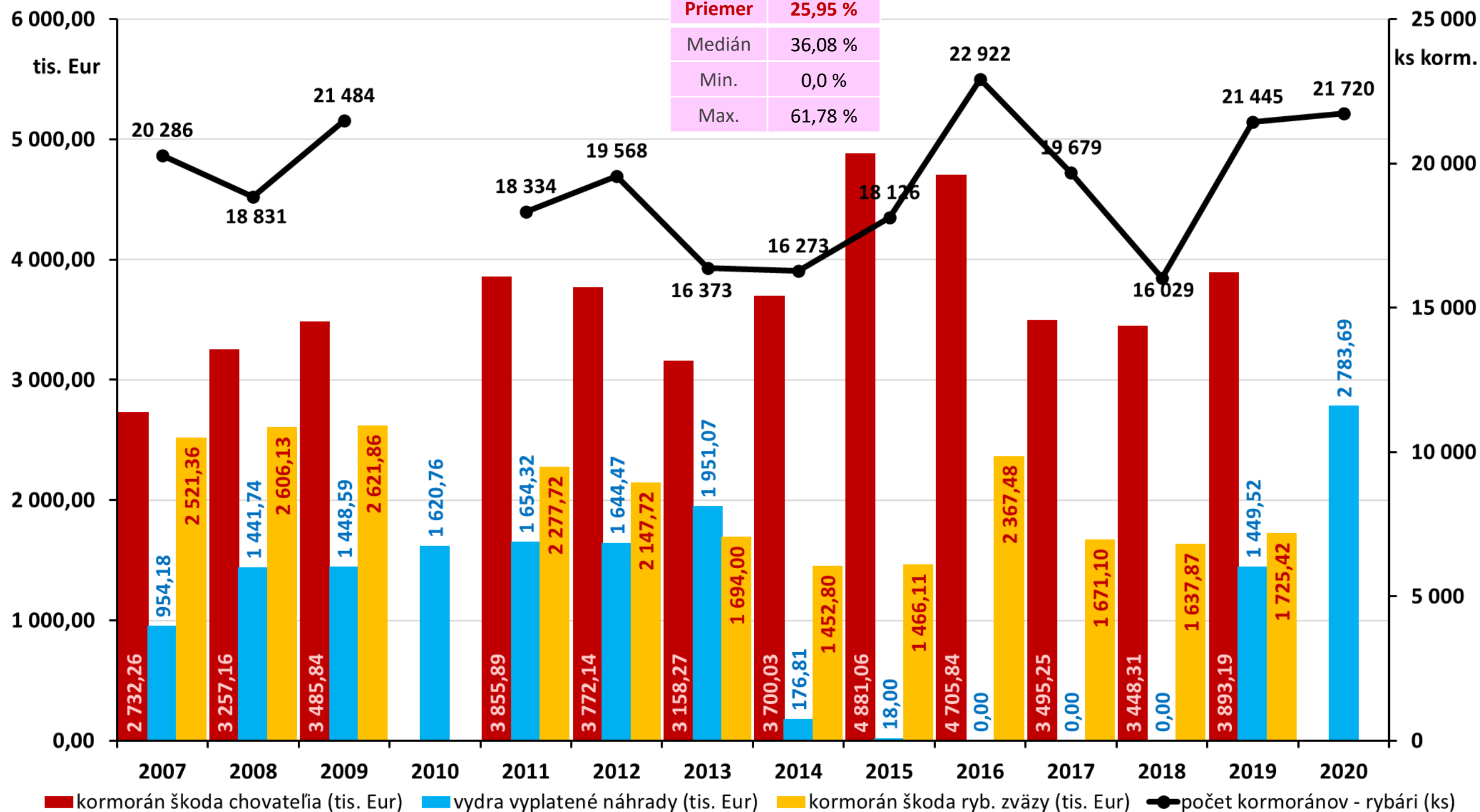

Aké škody kormorány v ČR páchajú?

Zaplatený podiel chovateľov

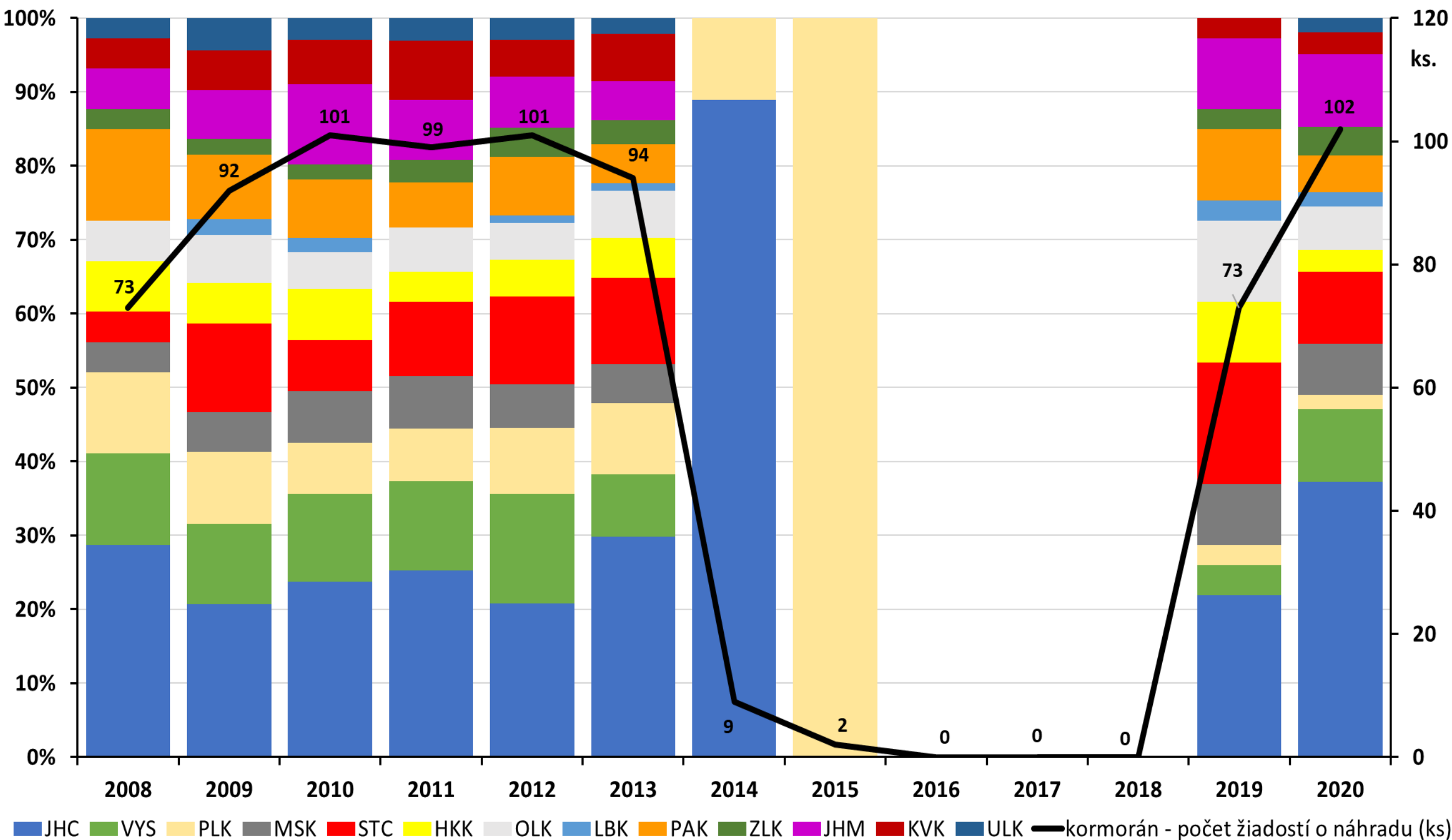
Priemer	25,95 %
Medián	36,08 %
Min.	0,0 %
Max.	61,78 %

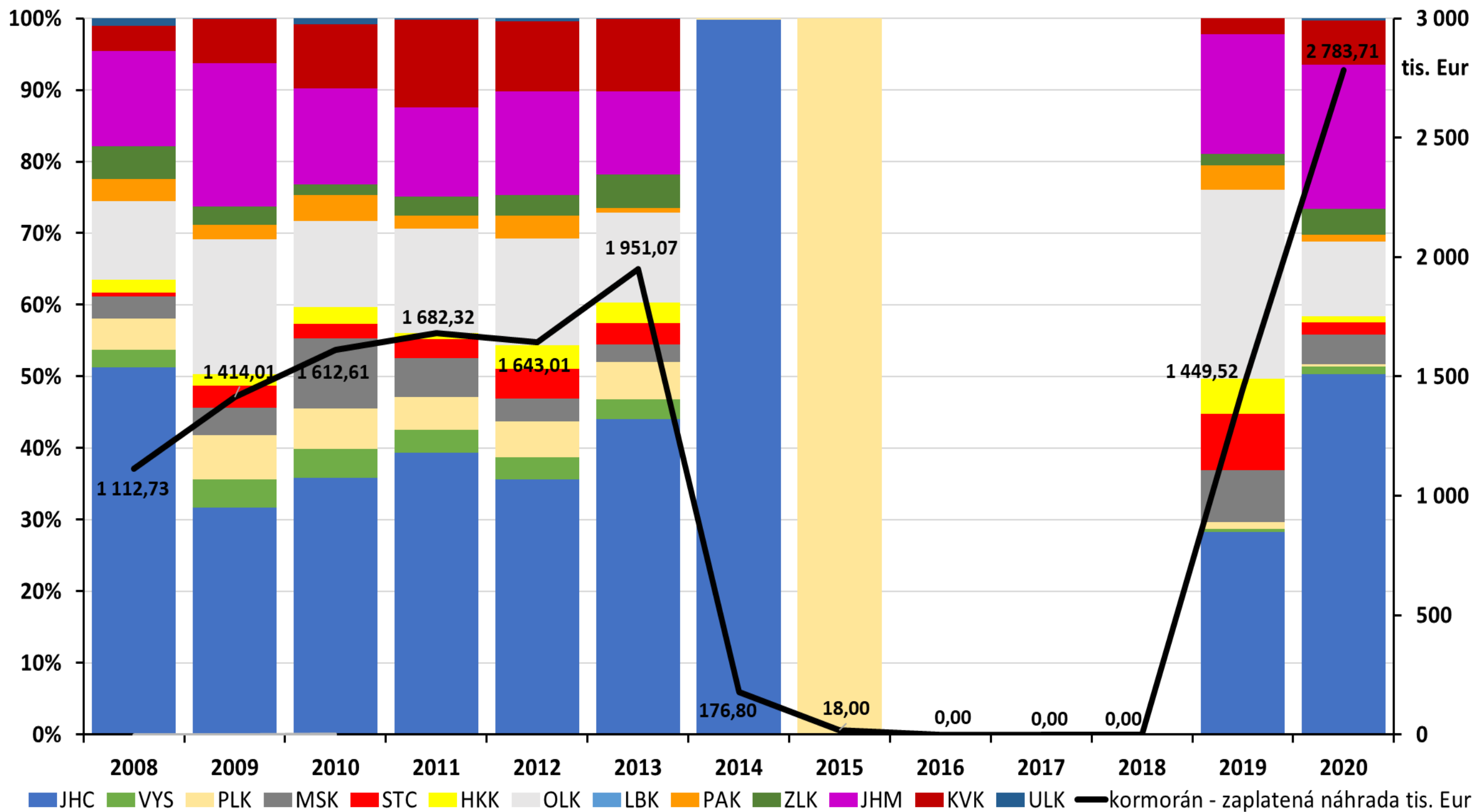

Kormorán – počet žádostí o náhradu škody v ČR

Kormorán – zaplacená náhrada škody v ČR

Metodika určovania výšky škôd vydrou riečnou

- **od 10. 5. 2000 do 24. 10. 2008** odborné posudky, na jeden rybník alebo skupinu rybníkov založený na prieskume terénu posudzovateľom a odhadu počtu vydier
- **od 24. 10. 2008 do 31. 3. 2021** Metodika stanovenia výšky náhrady škody pre vydru riečnu (*Lutra lutra*) – Poledníková a kol. 2008, možnosť výpočtu pre jeden rybník (opakované miestne šetrenie), alebo pre skupinu rybníkov na základe počtu vydier v kvadrátoch + overenie v teréne
- **od 1. apríla 2021** nová vyhláška MŽP č. 126/2021 Sb., príloha č. 2 – jedna metóda pre hodnotenie veľkosti škody

Metodika určovania výšky škôd vydrou riečnou

- **od 1. apríla 2021** nová vyhláška MŽP č. 126/2001 Sb., príloha č. 2

$$Z = c * p * d * n * R_n * N/4 * I_p * I_v * I_n$$

Z – výška škody v Kč

c – cena nasadených rýb (možnosť niekoľkých spôsobov stanovenia)

p – koeficient potravy – 0,8 (nedá sa meniť)

d – počet dní (obdobie kedy škoda vznikala)

n – hustota vydier (v kvadráte, kde sa rybník nachádza; keď zasahuje záujmové územie do viacerých kvadrátov, počíta sa vážený priemer počtu vydier podľa počtu rybníkov žiadateľa v danom kvadráte; hustotu vydier zverejňuje AOPK)

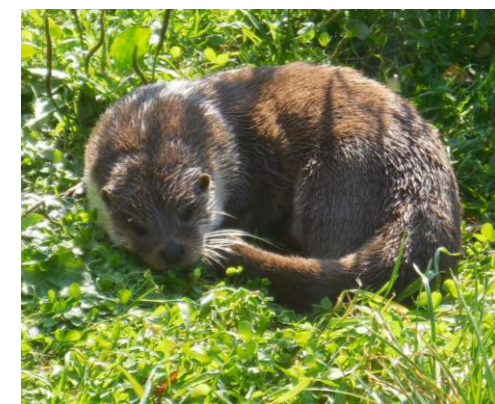
R_n – podiel obvodu brehov rybníkov (podiel obvodu brehu žiadateľa k obvodu brehov všetkých rybníkov, ktoré sa nachádzajú v celej ploche vybraných podkvadrátov)

$N/4$ – počet vybraných podkvadrátov

I_p – index počtu rybníkov žiadateľa o náhradu škody

I_v – index veľkosti rybníkov žiadateľa o náhradu škody (hodnota 1, alebo $1,7996 * x^{-0,272}$, kde x – priemerná veľkosť rybníka žiadateľa)

I_n – index návštevnosti rybníka (hodnota od 0,1 do 2, pri počtu viac ako 10 rybníkov, alebo o veľkosti nad 1 ha je I_n vždy 1)

Metodika určovania výšky škôd vydrou riečnou

■ Kontroverzie novej metódy

$$Z = c * p * d * n * R_n * N/4 * I_p * I_v * I_n$$

p – koeficient potravy – neumožňuje zohľadniť skutočnú situáciu na konkrétnom rybníku

n – hustota vyder – počet vyder je daný „úradne“ pre celú ČR,

čo v rade prípadov neodpovedá skutočnému výskytu vydier v danej oblasti, otázne je, ako často bude tabuľka s výskytom vydier aktualizovaná

R_n – podiel obvodu brehov rybníkov a

I_p – index počtu rybníkov žiadateľa o náhradu škody – z mapových vrstiev nie je možné od stolu zistiť, ktoré rybníky sú skutočne nasadené obsádkou rýb a ktoré sú bez rýb, to je problém hlavne v zimnom období, kedy je počet komorových rybníkov výrazne menší, ako celkový počet hodnotených rybníkov

I_n – index návštevnosti rybníka – u veľkých žiadateľov nie je možné zohľadniť skutočnou návštevnosť u jednotlivých rybníkov

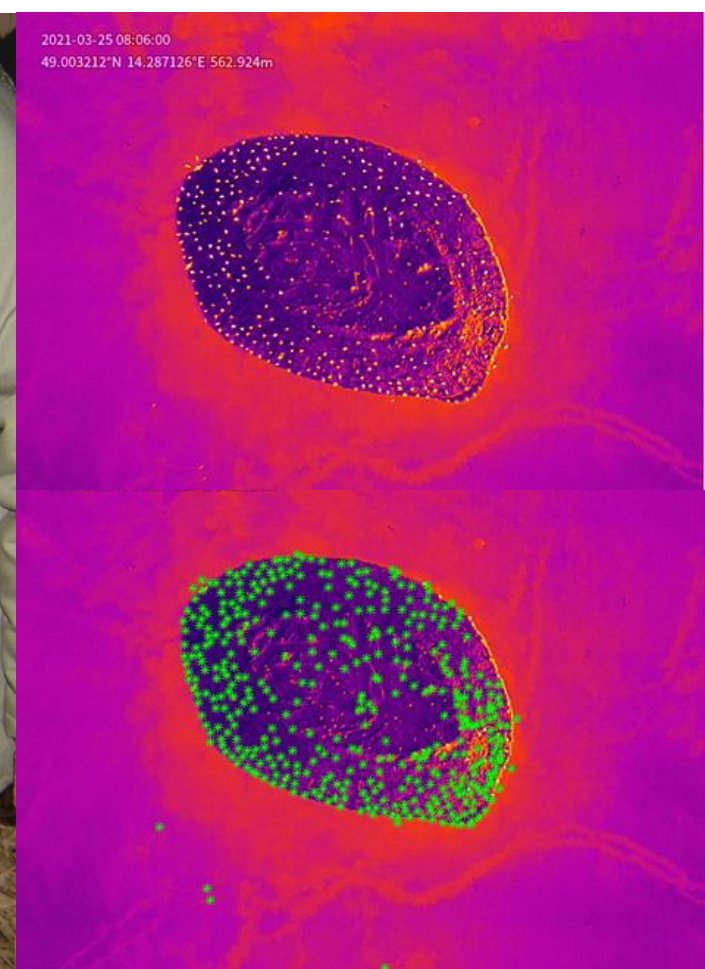

Záver

- Populácia vyder je na území ČR stabilizovaná (zachránená), ale napriek tomu požíva status právnej ochrany,
- Vznikajúce škody v chove rýb a rybárskych revíroch nie sú kompenzované v celej výške,
- Mechanizmus monitoringu rybožravých predátorov a určovanie výšky škôd je teraz závislé na ľuďoch, možnosť objektivizácie pomocou techniky

Fakulta rybářství
a ochrany vod
Faculty of Fisheries
and Protection
of Waters

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice
Czech Republic

www.frov.jcu.cz

Rybožravé predátory v ČR a náhrada vznikajúcich škôd v rybárstve

Ing. Ján Regenda, Ph.D., Ivanka pri Dunaji, 28.–29. 6. 2022

Kadiaľ vedie cesta k životaschopnému a udržateľnému kompromisu?

Záver

- Štát sa zdráha platiť rastúce náhrady škôd ktoré zapôsobil neuváženou ochranou rybožravých predátorov
- Je potreba konštruktívne a bez emócií začať diskusiu medzi rybármi a pracovníkmi ochrany prírody k hľadaniu kompromisov a prípadné úpravy metodiky pro spravodlivé a zjednodušené určovanie škôd

Fakulta rybnářství
a ochrany vod
Faculty of Fisheries
and Protection
of Waters

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice
Czech Republic

www.frov.jcu.cz

Rybožravé predátory v ČR a náhrada vznikajúcich škôd v rybárstve

Ing. Ján Regenda, Ph.D., Ivanka pri Dunaji, 28.–29. 6. 2022

Ďakujem za pozornosť

Pod'akovanie: príspevok vznikol vďaka projektu „Automatizace a objektivizace monitoringu rybožravých predátorů“, číslo QK1920102, ktorý bol financovaný z programu Ministerstva zemědělství, ZEMĚ.

Fakulta rybnářství
a ochrany vod
Faculty of Fisheries
and Protection
of Waters

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice
Czech Republic

www.frov.jcu.cz

Rybožravé predátory v ČR a náhrada vznikajúcich škôd v rybárstve

Ing. Ján Regenda, Ph.D., Ivanka pri Dunaji, 28.–29. 6. 2022

Ďakujem za pozornosť

Ing. Ján Regenda, Ph.D.

akademický pracovník, vedoucí praxí

Fakulta rybnářství a ochrany vod JU

Ústav akvakultury a ochrany vod

Husová třída 458, 370 05 České Budějovice

T/ +420 387 774 654

M/ +420 606 077 651

E/ regenda@frov.jcu.cz

www.frov.jcu.cz

